

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Оила ва жамият

ЯХШИ НОМ БИЛАН

Ёлгон ҳам ўтар, яхши ҳам бил,
Сени яхши ном билра ёд этсин эл.
Саъдий Шерозий

Халқнинг қорига ярайдиган ҳуқуқшунос бўлиш Тошболта Норқуловнинг ёшликдаги орзу эди. 1965 йил Пастдарғом туманидаги 41-ўрта мактабни тугатгандан бери мана шу йўлда ўқиб, тинмай изланиб меҳнат қилиб келмоқда. Сўнг Самарқанд вилоят Адлия бошқармасида маслаҳатчи, Самарқанд шаҳридаги Темирийул тумани 2-сон давлат нотариуси бўлиб ийгиirma беш йилдан бери ишлаб келмоқда.

2004 йилнинг январ ойидан бошлаб, хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус. 36 йил ҳуқуқ соҳасида меҳнат қилди. Тошболта Норқулов ўзи яшаётган Пастдарғом туман Дурман-тепа қишлоқ фуқаролар йиғини аъзоси. Ҳамқишлоқлари Тошболта акани маҳаллага ғамхўр оқсоқол, оқил ота сифатида танишади.

Унга қишлоқ аҳолиси хурмат

билан қарайди. Тўй-маъракаларда бош-қош, қўлидан келганича керакли маслаҳатларини беради. Етим-есирларга ва кам таъминланган оилаларга ёрдам беради. Касалманд одамларни ҳолидан хабар олади.

2006 йилни Тошболта ака ўзи яшаётган маҳалланинг кам таъминланган оилаларидан 10 кишига ўзининг қоржонаси ҳисобидан 3120000 сўм пул ўтказиб берди. Шу маҳаллада жойлашган Норқул бобо Жомеъ масжидига 200000 сўм ўтказиб берди. Кўчасини асфальт қилди. Ҳомийлик йилида жами бўлиб 3320000 сўм ҳомийлик ёрдамини кўрсатди.

Рафикаси Зоҳира янга иккови 6 ўғил, 1 қизни тарбиялаб, вояга етказишди. Ўғиллари Алишер, Низомиддин, Камолжонлар ота изидан боришди. Учовчи ҳам ҳуқуқшунос. Абдулатиф мини банк бошқарувчиси, Абдулазиз билан Зафаржон фермер ҳўжаликни юритишмоқда. Шахлохон шифокор, акушер-гинеколог.

- Инсон дунёга келиши биланок унинг ҳуқуқ лаёқати пайдо бўлади, - дейди Тошболта Норқулов.

- Инсонларнинг ҳуқуқини ҳимоя қиламиз. Бизда расмийлаштирилган ҳужжатлар дарҳол қонуний қучга қиради. Хатога йўл қўйишга ҳаққимиз йўқ. Жуда сезгир, билимли бўлишимиз керак. Қалбаки ҳужжатлар ўтиб кетишига йўл қўймаслигимиз керак. Тинимсиз ўрганиб, ўз устимизда ишламасак бўлмайди. Мурожаат қилувчиларнинг саволларига жавоб толиб беролмасак, бизга ишонмай қўйишади.

2007 йилнинг январ ойида 728 та нотариал ҳаракат амалга оширилди. Утган йили бў кўрсаткич 6400 тага тенг эди. Бу олти минг тўрт юз оилادا қайсидир жиҳатдан ҳуқуқ тикланди дегани. Бу тикланган ҳуқуқлар эвазига умр ўтади, сочлар оқаради, кўзларнинг нури кетади.

Эшиқдан миннатдор кетаётган инсонларнинг "рахмат" деган сўзи, барча чарқокларни ювиб юборади. Аслида, Тошболта Норқуловнинг орзуси ҳам шу эди. Унинг ҳаёлида ҳамиша куйидаги мисралар жананглаб туради.

Ҳосият БОБОМУРДОВА,
Нодира АНДАҚУЛОВА.

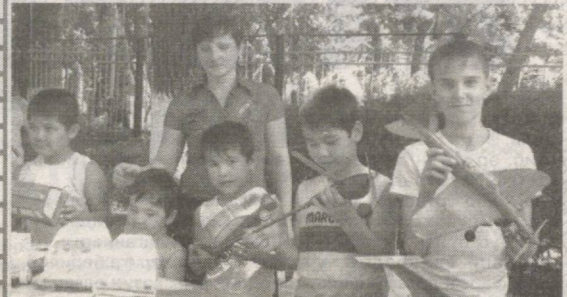
БОЛАЛАР АХБОРОТ ФАРОВОНЛИГИ УЧУН

1 июнь - Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан бу йил ҳам бир қатор давлат ва жамоат ташкилотлари, жумладан, Ўзбекистон Хотин - қизлар кўмитаси, "Маҳалла", "Соғлом авлод учун", "Сен ёлғиз эмассан", "Болалар" жамғармалари, "Камолот" ЁИХ

Ўзбекистон Бадиий академияси Марказий кўргазмалар залида "Ер қуррасида тинчлик" расмлар курик-танлови ўтказилди.

ташаббуси билан туман ва шаҳарларда, вилоятларда кенг қўламли байрам тадбирлари ўтказилди. Биргина пойтахтимиз Тошкент шаҳрида ташкил этилган тадбирлар ҳам ўзининг қўлами ва қамрови билан ажралиб турди.

Фафур Фулом номидаги маданият ва истироҳат боғида "Болалар фаровонлиги энг олий мақсадимиз" шiori остида катта байрам тадбири ўтказилди. "Қувноқ стартлар", шахмат-шашка ва асфальтга расми чизиш мусобақалари ўтказилди, болалар учун бепул сайр ташкил этилди.

Сирғали туманидаги "Арт-шоу" болалар дам олиш хиёбонида кам таъминланган, имконияти чекланган оиаллар фарзандлари учун хайрия акцияси ўтказилди. "Болаликни асранг" шiori остида ўтказилган мазкур хайрия акциясида болажонлар учун музқаймоқлар, ширинликлар, салқин ичимликлар тарқатилди. Тадбирда болажонларнинг ўзлари ва эл севган санъаткорлар томонидан концерт уюштирилди. Ёш спортчиларнинг кўргазмали чикишлари болажонлар қалбига завқ-шавқ бағишлади.

"Соғлом авлод юлдузлари" хайрия концерти ҳам болажонларга бағишланди. Республикаимиздаги "Меҳрибонлик" уйлари, кам таъминланган оилалар ва ўз хизмат бурчини бажариш вақтида халок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг уч мингдан ортиқ фарзандлари бу концертни кўриб, мириқиб дам олдилар.

Яккасарой туманидаги "Текстил" уйингоҳида кам таъминланган оилалар фарзандлари учун хайрия концерти ўтказилди.

"Болалар манфаатлари ва фаровонлигини таъминлаш стратегиясини амалга оширишда давлат, ҳукумат, жамоат, халқаро ташкилотларнинг иштироки ва амалий ҳаракатлари" мавзусида давра суҳбати ҳам бўлиб ўтди. Унда "Ўзбекистонда болалар фаровонлигини таъминлаш бўйича Ҳаракат дастури" доирасида амалга оширилган ишлар сарҳисоб қилинди, галдаги вазифалар тўғрисида сўз юритилди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг юқори ва қуйи палатаси, Вазирлар Маҳкамаси, манфаатдор вазирликлар, жамоат бирлашмалари ва халқаро ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирокидаги тадбир қизгин баҳс-мунозараларга, фойдали, амалий тақлиф ва мулоҳазаларга бой бўлди.

Д.ИБРОҲИМОВ, Б.САЙДАЛЛЕВА, М.МИРСОДИКОВ, М.РАҲМОНОВА

ЁШЛАРНИНГ ДАВРИ КЕЛДИ

Юртимизда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги **ФАРМОНИ** кенг муҳкама этилмоқда.

- Ёшим 70 да, Худого шукр, 7 ўғил, 3 қизим, 60 неварам, 30 чеварам бор. Умрим шу ҳўжалиқда деҳқончилик билан ўтган. Ҳозир болаларим ўзлари ер олиб, обод қилишяпти. Бир-бирини "кўтариб" катта қилишди, омон бўлгурлар. Энди истасак-истамасак невара, чевараларни оёққа тургазиш тавшиши хаёлимдан ўтаверарди. Фармонда, - "...ёш оилаларга ипотека ва истеъмолад кредитлари ажратиш йўли билан уй-жой сотиб олиш ёки қуриш, уй ҳўжалигини йўлга қўйишда уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш», лозимлиги алоҳида қайд этилганлиги мен каби қўллаб ота-оналар, бобо-бувилар кўнглига қувват бахш этди.

Ойхон СЕРЖОНОВА,
Қорақалпоғистон Республикаси, Тўрткўл тумани, "Чорвадор" ҳўжалиги.

Муносабат

Юртбошимизнинг ушбу Фармонида, "...ёш оилаларни маънавий қўллаб-қувватлашни қучайтириш, ёшларда ўзи қурган янги оила учун гурур ва масъулият ҳиссини, ота-онага, кекса авлод вакиллариға хурмат-эҳтиром, меҳнат қилиш ва халқимизни боқий маънавий қадриятлари руҳида бола тарбиялашга интилиш туйғуларини шакллантириш» учун қатор имтиёзлар бериш белгиланган. Бундан ёшларимиз унумли фойдаланиб, ҳаётларини изға туширсалар, нур устига аъло нур бўларди.

Зулхумор МЎМИНОВА,
Андижон вилояти,
Шаҳрихон тумани ҳокими ўринбосари,
хотин-қизлар кўмитаси раисси.

Никоҳ фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш (ФХД) органларида тузилади. Диний расм-русумларга биноан тузилган никоҳ ҳуқуқий аҳамиятга эга эмас.

Ўзбекистон Республикаси "Оила Кодекси"нинг II-бўлим, 3-боб, 13-моддасидан

Никоҳ тузишга:

- лоақал биттаси руйхатга олинган, бошқа никоҳда турган шахслар ўртасида йўл қўйилмайди.

"Оила Кодекси"нинг 16-моддасидан

Қонуннинг юқоридаги қоидаларидан шаърий никоҳ ўқилмаслиги керак экан-да, деган маъно келиб чиқмайди. Ўзбекистон фуқаролари қайси динга мансуб бўлсалар ҳам ФХДларда қонуний никоҳлари қайд этилиб, никоҳ гувоҳномаларини олганларидан сўнггина диний расм-русумларга биноан никоҳ яъни хутба ўқитилиши мумкин. Хутба олдинми, кейинми, қатъий назар, йигит-қиз ёки эркак-аёл никоҳ гувоҳномаси қўлларига теккандан сўнггина эр-хотин бўлиб яшашлари мақсадга мувофиқдир.

тин суднинг ажрим ҳақидаги ҳал қилув қарорини кутмай, бошқа фуқаро билан турмуш қурадилар. Ўз-ўзидан равшанки, никоҳ бекор қилинмай, суднинг ҳал қилув қарорини олмай туриб, ФХДларда никоҳни руйхатдан ўтказмайдилар.

Демак, улар шаърий ўқилган никоҳ билан бир ёстиққа бош кўверадилар. Мусулмончиликда эри талоқ қилмай туриб, бошқа эрга тегиш нуноҳи азим бўлишини ҳамма билади. Аммо бу қоидага биноан никоҳдан ўтмай турмушга чиқиш нечун гуноҳ саналмайди? Эрлар учун эса бу

қоидаларига бепарво ва беписанд бўлаётдилар. Энг ачинарлиси шуки, баъзи бир қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари бундай вазиятни кўриб, кўрмасликка оладилар. Хатто: "Майли, тўйдан кейин никоҳ гувоҳномасини оларсизлар", деб, тўйга рухсат ҳам беришади.

Учинчидан эса, икки ёшнинг унаштирилиши, тўй кунининг белгиланиши асосан йигит-қизнинг ота-оналари, қариндош-уруғлари томонидан амалга оширилади. Тўй кунини белгилаётганда ФХД бўлимларига тўйдан бир ой аввал ариза бериш, тўйгача тиббий кўрикдан ўтишлари ҳақида ўйлаб ҳам кўришмайди. Натжидада тўйга бир неча кун қолганда, тўйга таклифномалар тарқатиб бўлинганидан сўнг ФХД бўлимига ариза бериш учун борадилар.

Қонунга қара, ФХД бўлимлари никоҳланаётган ёшлар ариза берганларидан сўнг бир

ДУНЁМИЗНИ МЕХР АСРАЙДИ

Ойшабегим онасидан эрта етим қолди. Ўғай она кўлида қолган қизалоқ 9 ёшга етгандагина мактабга борди. Илмга, айниқса, шеърятга бўлган чанқоқлик кемтик кўнглининг бир бурчагини ёритиб турарди. Мактабни аёло баҳолар билан тугатган Ойишани отаси Москвага ўқишга юборди. Аммо ўғай она қизининг ўқишига қаршилиқ кўрсатиб, турмушга узатиб юборди. Ёшгина келинчақ барибир йўлидан қайтмади. ТошДУнинг ўзбек филологияси факультетига ўқишга кирди. Лекин саккиз ойлик гўдаги нобуд бўлиб, қаттиқ тушқунликка тушган Ойишабегим ўқишини давом эттира олмади.

"Мен барибир ўқийман, муаллима бўламан, мақсадларимга эришаман", деган истак унинг қалбига қаттиқ ўрнашиб қолган экан. Низомий номли Тошкент Давлат педагогика университетини тамомлашга муваффақ бўлди. Бирин-кетин болалари туғилди.

Кейин ўзи туғилиб ўсган қишлоқ-

даги мактабда узоқ йиллар дарс берди. Шеърлари турли матбуот нашрларида чоп этилди. "Дунё муҳаббатдан бунёддир", "Сизни сўраб келдим", "Дунёмизни меҳр асрагай" каби шеърини китоблар муаллифи, педагог, шоира Ойишабегим Усмонова кизи билан кўп бора суҳбатлашганман. У ҳозир Тошкент шаҳрида яшаб, ижод қилади.

- Бор умримни болаларимнинг бахтли, соғлом бўлишлари учун сарфляпман, - дейди опа. Турмуш ўртоғим Абдулла Рихсибоев билан 20 йил бахтли ҳаёт кечирдик. Яқинда оламдан ўтди, бошимга тоғ қулаб тушгандек бўлди. Сабр-тоқатли, ғамхўр инсон эдилар. 3 қиз ва бир ўғилни воёга етказдик. Абдулла ака билан ўтган кунларим - менинг энг бахтиёр кунларимдир. Тўрт набира-си "бобоҳон" деб эркакларнинг исми билан, юрагим орзиқиб кетади.

- Шеърларингиз аёл бахти, фарзандлар ҳақида...

- Шеърларимнинг кўпи фарзандларим тетапоя қилиб, ҳайқириб қадам босганида, жажжигана папкани кўтариб, мактабга борганида, институтга киришганида ва набираларини туғилганида ёзилган. Буви бўлиш ҳам катта бахт экан!

- Шеърдаги шиорингиз...

- Дунёни меҳр асрайди.

Хар бир оилада меҳр-муҳаббат гуллаб-яшнасин, осмонимиз тинч ва мусаффо бўлсин.

- Раҳмат сизга!

Меҳринисо КУРБОНОВА

ЧАҚАЛОҚНИНГ ОТАСИ ҚАНИ?

Лекин шунга қарамай қонуний никоҳ гувоҳномасига эга бўлмай, фақат шаърий никоҳ ўқитиб, эр-хотин сифатида яшаётган жуфтлар қанча-қанча. Улар ўртасида фарзанд дунёга келгачгина югур-югур билан никоҳ гувоҳномаси ёздиришга, у орқали фарзандига туғилиш гувоҳномаси олишга эришиш учун ҳаракат бошланади. Кўзи ёриган аёл туғруқхонада кўпи билан 6-7 кун ётади. Аммо мавжуд тартибда кўра у туғруқхонадан чиқмай туриб, туғилиш гувоҳномаси ёзилиши шарт. "Оила Кодекси"да ҳам боланинг туғилиши қайд этилиши шарт қилиб белгиланган.

Кўз олдингизга келтиринг: Онанинг кўзи ёриди. Туғруқхона маъмурияти янги туғилган бола учун туғилиш гувоҳномасини талаб этаётпти. Лекин эр-хотин қонуний никоҳдан ўтмаганлар. Шаърий ўқилган никоҳ билан яшаб, фарзандли бўлганлар. Лекин бола туғилган вақтда ота ФХД органига узри, узрси сабабларга кўра кела олмайди. Уша болалар ёлғиз она фарзанди сифатида ФХДларда қайд этилади.

Янги туғилган боланинг отаси туриб, ота фамилиясини ололмаётганлигини тасаввур қилинг-а! Бундай ҳолатлар юртимизда аксарият иккинчи оила қурганлар ҳаётида кўпроқ кузатишмоқда. Кўп ҳолларда оиласи бузилган эркак ва аёл шариат белгиланган қоидага биноан ажрашиб кетадилар. Эр-хотинини талоқ қилади-да, сўнг никоҳни бекор қилиш учун судга ариза беради. Ўз навбатида фуқаролик ишлари бўйича судьялари оилани қайта тиклаш, эр-хотинни яраштиришни назарда тутиб, маълум муддат берадилар-да, никоҳни бекор қилиш ҳақидаги қарорни чиқармайдилар. Баъзан ана шу муддат ичида эр ёки хо-

Қонун ва биз

ҳолат хотин устига хотин олишдек гап.

Пайғамбаримиз Расули Акрам (САВ) ҳадисларидан бирини шундай деганлар:

"Бузуқ нафсларига берилиб, бирдан ортиқ хотин олганлар хотин-қизлар дунёсини камситган ахлоқсиз ва нодон кишилардир".

Бугунги кунда асосан нафсининг гапига кириб, хотин устига хоҳ яширин, хоҳ очик, шаърий ўқилган никоҳ билан уйлانганлар учраб турибди. Улардан дунёга келаётган фарзандлар ёлғиз она фарзанди бўлиб қайд этилаётгани "эр-хотин"нинг ғурурини ерга урмайдими? Бу иллатнинг сабаблари ҳам турлича.

Ёш оила соҳиблари ва соҳибалари билан ўтказилган суҳбатлар, ота-оналар ва маҳалалар аҳли билан бўлиб ўтган турли мавзулардаги учрашув, тadbирлар натижасида куйидаги сабаблар маълум бўлди.

Биринчидан, айрим ёшларнинг, бошқача қилиб айтганда, севишганларнинг никоҳ олдида тиббий кўрикдан ўтишни хоҳламаётганликлари бунга сабаб бўлмоқда. Ахир никоҳланувчиларнинг тиббий текширувдан ўтишлари қонун билан мажбурий қилиб белгилаб қўйилганлигидан хабардор бўлсаларда қонунга нисбатан беписандлик қилиб келаяптилар. Тиббий кўрикдан ўтишнинг жараёни қийинчилиги мутлақо йўқ. Тиббий текширувни амалга оширадиган тиббий муассасалар никоҳланувчи ёшларни ҳеч қандай тўловларсиз, оворагарчиликларсиз, кўпи билан ўн беш кунгача кўрикдан ўтказиб беришга масъулдилар.

Иккинчи сабаб шуки, айрим турмуш қураётган ёшлар, уларнинг ота-оналари давлат қонуни билан белгиланган никоҳ тузиш ва оила қуриш

ой ўтгачина уларнинг никоҳларини қайд этиши белгиланган. Бу тартиб маълум бўлгач, қудалар нима қилишади? Ахир тўй кунини суриб бўлмайди-ку. Аммо шаърий йўл билан никоҳ хутбасини ўқийдиган маҳалла, қишлоқ ёки шаҳардаги масжидларнинг имомлари албатта топилади.

Ўзбекистон мусулмонлар идораси томонидан 1997 йил 3 мартдаги "Шаърий никоҳдан ўтиш одатлари ҳақида" - ги Фатвосида ҳам имом-хатибларга "ФХД органлари томонидан берилган гувоҳнома кўрсатилган тақдирдагина шаърий никоҳ ўқилсин", деган кўрсатма берилган. Аммо айрим диний муллариимиз бу кўрсатмага амал қилмай, никоҳ ўқияптилар. Бу жараёнлар маҳалла оқсоқолларининг иштирокисиз даярли ўтмайди. Улар эса кўнгилчанлик қиладилар.

Мамлакатимизда фуқаролик жамияти қурилиши сари кетаётган эканмиз, бугун ана шу жамият куртакларининг барг ёзиши, гуллаб яшнаши учун асосан ўз-ўзини бошқариш органлари - шаҳар, қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинларининг кенгашлари, шаҳар ва туман оқсоқоллар кенгаши бу иш билан биринчи навбатда шуғулланишлари талаб этилади. "Маҳалла", "Соғлом авлод", "Экосан" каби нодавлат хайрия жамғармалари; "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг жойларидаги органлари, ФХД идоралари ёшлар ва ота-оналар ўртасида тушунтириш ишларини олиб боришлари зарур бўлади. Уларнинг оила ва никоҳга дахлдор қонунларимизнинг чуқур ўрганишларини таъминлаш эса ҳар биримизнинг бурчимиздир.

Манзураҳон НОРТОЖИЕВА, Фаргона вилояти, Бағдод тумани, ФХД бўлими мудараси. Солиҳон Усмонов, журналист.

ЕРИ БОЙНИНГ ЭЛИ БОЙ

Наманган вилояти Чуст туманидаги "Ғолиб Даврон" фермер хўжалигининг раҳбари Мавлуда Имомова асли деҳқон қизи. У Наманган Давлат педагогика олийгоҳини тугатиб, кўп йиллар халқ таълими тизимида ишлаган бўлса-да, барибир отамерос касбга бўлган меҳр аёл қалбини безовта қилиб тургандай эди. Натжидада, 1998 йили Мавлуда опа "Боймоқ" ширкат хўжалигига бош пудратчи бўлиб ишга ўтди. Пахта режаларини 3 йил биринчилардан бўлиб бажарди. Туман раҳбарияти Мавлуда опани хўжаликка бошлиқ қилиб тайинлади. "Бойлоқ" тоғли худудда жойлашгани учун бошқа хўжаликларга қараганда анча орқада эди. Икки йил ичида Мавлуда опа бу хўжаликка ҳам "жон" киргизди, пахта ва

турмуш ўртоғи - олим, агроном Файзуллажон Абдуллаевнинг билимига суянди. Фалла режасини 110 фоизга ошириб бажарган бўлса, 8 иш кунинда давлатга 40 тонна пахта топшириб, туманда биринчилардан бўлиб, маррага етди. Даромади ҳам ёмон бўлмади. Бундан ташқари 70 та товук, 20 кўти асалари ҳам шу жамоадагиларнинг ризку рўзи-да. Кам таъминланган оилалар эса Мавлуда опанинг алоҳида назоратида. Ахир отаси (раҳматли) Файзуллажон ака шу ширкат хўжалигини ўзи ташкил қилиб, 14 йил бошқарган. Болалар ҳам отанинг номига муносиб бўлишга ҳаракат қилишади-да. Мавлуда Имомова 3 фарзандининг ҳам ота-бобосига ўхшашини истаб яшаётган, меҳнат қилаётган қадими кутлуг Инсон!

С. ФАХРИДИНОВА

Фарзанд—ота-она суюнчи, таянчи, бахт-у иқболи. Шундай ота-оналар борки, фарзандлари илк қадамлар ташлаб, тетапоё бўлган кезлариданоқ келажагини ўйлайдилар. Уларни соғ-саломат ўсиб-улғайиб, ҳаётдан ўз ўринларини топишлари учун бирорта касб-ҳунар эгаллашлари учун зарур шарт-шароитлар, имкони-ятлар яратиб бериш пайда бўладилар. Аммо, рўй-рост айтиш, таъкидлаш жоизки, баъзи ота-оналар бу ҳақда ўйлаб ҳам кўрмайдилар, айниқса, фарзандлари бўйи етиб қолган, ўғил бўлса тезроқ уйлантириш, қиз бўлса куёвга узатиш пайига тушиб қоладилар. Бу билан гўё улар фарзандлари олдидаги ота-оналик қарзидан кутулишни истайдилар.

МУЛОҲАЗА. МУШОҲАДА. МУНОЗАРА.

каларида кўтара олмай, бош эгиб тураверди. Шундай қилиб, ота-оналарнинг орзу ҳаваслари қулига айланган икки ёш бир-бирларини тушунмай, бирор касб-у кор эгалламай турмуш қуришга шошганларини тушуниб етдилар. Афсуски кеч, жуда ҳам кеч...

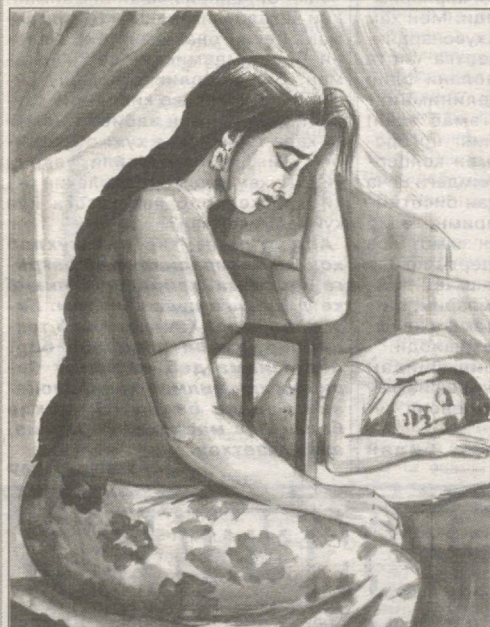
Бошқа мисол: худди юқоридагидек касб-у кор эгалламай турмуш қуришган икки ёш бир йил ўтар-ўтмас фарзанд кўриб, ота-она бўлишди. Ёш отанинг ўзи: "Берсанг ейман, кияман", деб турибди. Ёш онанинг эътирозларини қўяверинг.

Меҳрибон қайнонага ёлчиган бўлса, ҳўп бу бахти, агар қайнона ёмонроқ бўлса, ношуд, ночор келиннинг холи не кечишни тасаввур қилаверинг. Яна бир муаммо.

Кўёвнинг отасини уйлантирадиган бошқа ўғил фарзандлари, турмушга чиқарадиган қизлари бўлса, ўз фарзандининг оиласи ҳам малол кела бошлай-

АВВАЛ КАСБ-КОР-КЕЙИН РЎЗБОР

Бу ҳақда жиддий ўйлаш вақти келди!

ди. Энди бу ёш оилага уй-жой ҳам керак!

Бундай муаммолар гирдобда қолган қанчалаб оилаларнинг пойдевори мустаҳкамланиш ўрнига нураб, барбод бўлиб кетганлигининг гувоҳимиз. Ахир ҳали ҳаётнинг паст-баланд кўчаларини кўрмаган, ота-онаси бағридан бир кун бўлса ҳам узоқлаб, мусофир бўлиб кўрмаган, битта нон топиб келишга қурби, ақли етмаган йигит бир оилани қандай боқсин?

Кейинги тўрт-беш йил ичида йигит-кизи жуда эрта унаштириш урф бўлиб қолди. Айрим қизларини 14-15 ёшда фотиха қилиб қўйиш русуми пайдо бўлди. Гўё шу ёшда тақдирини биров билан боғлаб қўймаса эгаси топилмасмиш. Бунинг оқибатида қизнинг ҳаёли бузилади. Ёшига номуносиб тарзда фикрлашга, кийинишга, пардоз-андозга ружу қўядиган бўлиб қолади. Унга фотиха қилинган йигит ҳам ҳаётини фақат кишимиш, новвот, бол деб ўйлаб, учрашувларга ошиқадиган, на бирор касб-кор ўрганиш, на бирор ўқишга қизишни ҳаёлига ҳам келтирмайдиган бўлиб қолади.

Азизлар, куйини бағираётганимиз бежиз эмас. Келинг, келажагимиз эгалари дея фахр билан тилга оладиган, ишлайдиган фарзандларимиз тақдирига бефарқ бўлмайлик! Ишсиз, илмсиз, касб-корсиз оила соҳиб ва соҳибалари жуда кўп қийинчиликларга дуч келишини юракдан, чуқур ҳис қилайлик. Бундай оилалар ота-онасига, жамиятга, ҳуқуқматла боқиманда бўлиб қолишмасин. Қадрли ота-оналар, ёшларимизни аввал ўқитиб, касбли қилайлик, умр, ҳаёт қадрига етадиган, оилага, Ватанига нафи тегадиган ажойиб, ҳамма ҳавас қиладиган баркамол инсонлар бўлиб етишсинлар. Ўғил-қизларимиз бир кун ақли янада тўлишларидан кейин ота-оналаридан, устозларидан, маҳалла-қўйидан норизо бўлмасинлар.

Фарзандларни ҳаётга тайёрлаш ҳам санъат, бетакрор, буюк санъат эканлигини доимо эсда тутайлик! Бу ҳақдаги фикр-мулоҳазаларингизни ўртоқлашарсиз, деган умиддамиз.

О. ҚУРБОНОВА,

Хива туман халқ таълими бўлими мудири.

Б. МАДРАХИМОВА,

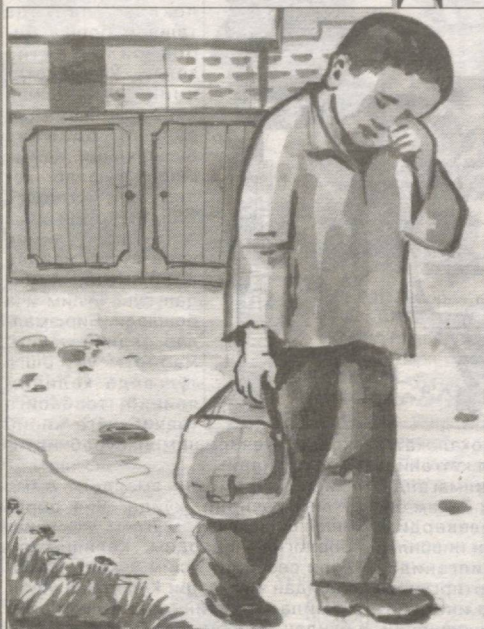
Хива туман ФХД бўлими мудариси.

Биз катталар доимо болалар билан ҳисоблашиб керак эмас, - деб ўйлаймиз. "Боланинг оғзидан чиққанини қилаверманг, тантик бўлиб улғаяди", - деган гапларни ҳам тез-тез эшитиб тураман. Менинг назаримда, боланинг қимматбахо ўйинчоқ ёки фалон сўм турадиган кийим-кечақларгагина

Тарбия соати

рақ бўлиб қолди. Эрталаб мактабга кузата туриб, йўлақай дўконга кирдик. Дўконда икки хил - бири рангсиз, лекин сифатли, иккинчиси суратли, чиройли, лекин сифати унча бўлмаган расм дафтарларини олиб кўрдим. Мен ёнимда турган ўғлимдан "қайси бирини оласан?" деб сўрадим. У бўлса сифатсизу аммо чиройли суратлисини танади. Мен унинг тез йиртилиб кетишини тушунириб, чиройли бўлмаган сифатли расм дафтарни сотиб олдим. Шунда ёнимда турган кексароқ киши: "Қизим, тўғри қилдингиз, боланинг қайсарлигига қулоқ солманг. Ҳозирдан унинг кўнглига қарасангиз, катта бўлганда бошингизга чиқиб олади-я", - деди. Менинг эса: "Ўғлимнинг ўз алликка бўлган туйғусини жиловлаб қўймадимми-кан?" - деган ўй халқимдан ўтди.

Кўнглингда НЕЛАРБОР,

Орадан уч кун ўтгач, ўғлимнинг дарсларини текшириб кўраётганимда, унинг қорбобонинг расмини ҳафсаласизлик билан чизганини кўрдим. Расм чизишни яхши кўрадиган ўғлимдан: - Қорбобонг ўхшамабдими? - дедим. - Бу расм дафтарга шўям бўлаверади, - деди у бепарволик билан. Мен шунда катта хато қилганимни тушуниб етдим. Эртасигаёқ унга ўзи ёқтирган расм дафтарини олиб бердим. Шунда унинг кўзларида ўзгача қувонч кўрдим.

БОЛАЖОН?

Бўлган талабини ўйлаб туриб қондиришимиз керак. Қолганлари уларнинг ўзлари хоҳлаган китоб, ўзларини қизиқтирган касб-ҳунар, қизиқишлари, фикрлари билан доимо ўртоқлашимиз зарур. Ҳатто уларнинг онасига: "Дадам билан бошқа уришманглар", отасига қарата: "Бошқа ичманг", - деган эътирозлари: "Сен ҳали ёшлик қиласан, менга ақл ўргатма", - дея писандсизлик қилмаслигимиз лозим. Улардан уялсак, кўнгли билан ҳисоблашсак, фарзандларимизнинг руҳан соғлом бўлиб ўсишига бевосита ўз таъсиримининг ўтказган бўламиз.

Уғлимнинг мактабига расм дафтари келгани билан қизганини кўрдим. Расм чизишни яхши кўрадиган ўғлимдан: - Қорбобонг ўхшамабдими? - дедим. - Бу расм дафтарга шўям бўлаверади, - деди у бепарволик билан. Мен шунда катта хато қилганимни тушуниб етдим. Эртасигаёқ унга ўзи ёқтирган расм дафтарини олиб бердим. Шунда унинг кўзларида ўзгача қувонч кўрдим.

Уғлимнинг мактабига расм дафтари келгани билан қизганини кўрдим.

СЕН НИМАНИ ЯХШИ КўРАСАН?

Қайсидир болалар боғчасида ота-оналар мажлиси олдинда кичкина тажриба ўтказилибди. Тарбиячилар боғча болаларига: "Сен нимани яхши кўрасан?", "Сени нима ташвишга солади?", "Сен учун дунёда энг чиройли нарса нима?" - деган саволларни бериб, уларнинг жавобларини алоҳида ёзиб олибди. Сўнгра "Менинг оилам" мавзусида расм чиздирибди. Ота-оналар мажлисида ўз фарзандларининг савол-жавоб, суратларини нечоғли билишларини синаш мақсадида уларга варақларни тарқатиб, айнан шу саволларни беришибди. Лекин, афсуски, ота-оналарнинг кўпчилиги ўз ўғлининг чизган расминини, ўз қизининг нимани яхши кўришини, ўз боласининг нимани ёқтирмаслиги, фарзанди учун энг чиройли нарса нима эканлигини билишга олмаган.

ҳисоблайдиган кўпгина нарсаларнинг болалар тарбиясида ниҳоятда ўрни катта эканлигини англадим. Ҳар кун, ҳар дақиқада болаларимиз билан мулоқотда бир мунча хатоларга йўл қўяётганлигимизни тушундим.

Ана ўшанда Франция аёлларининг бирор касб эгаллаши, ишлаб, пул топиши учун эмас, балки болаларини тарбиялаш учун ҳам олий маълумотга эга бўлишга ҳаракат қилишларининг сабабини тушуниб етдим.

Мен бу билан ҳамма аёллар олий маълумотли бўлиши керак, демоқчи эмасман. Лекин биз ҳар кун бирор сонини қолдирмай ўқийдиган турли бошқотирмалардан иборат газеталар ўрнига, болалар тарбиясига бағишланган китобларни кутубхоналардан топиб ўқишса, фарзандларининг тарбияси ҳақида бош қотиришса эди.

Ахир, машҳур педагог Сухомлинский: "Энг аввало бода юрагининг ҳажжонини тушуниш керак. Боланинг аҳолини тушуниш, унга ҳамдард бўлиш, мадад бериш керак. Кўпинча, ҳамдардлик, раҳмдўллик, чин кўнглидан гаплашиш боланинг дилига хуш келади деган энг яқин ёрдам бўлади. Бепарволик, лоқайдлик эса боланинг дилини ларзага солади", деганда қанчалар ҳақ эди.

Азиз ота-оналар! Сизнинг бу ҳусусда қандай фикрларингиз бор.

Барно СУЛТОНОВА

ТАХРИРЛАРИНГИЗ...

ХАТО ҚИЛИШДАН ҚЎРҚАМАН...

лаб-ташлаб олган келиним мана шу набирамни чақалоқлик пайтида ташлаб бошқа биров билан кетиб қолди. Ўғлим хотинини жуда яхши кўрарди, шундан сўнг одамови бўлиб қолди. Ҳамма ишини ташлаб келинимни излашга тушди. Топди ҳам. Аммо улар ўғлимни уриб-сўкиб ҳайдаб солишибди. Шундан сўнг ўғлим ича бошлади. Бир амаллаб олдини олдим. Набирам уч ёшга тўлганда келиним ялиниб, тавбасига таяниб уйга кириб келди. Кечиримни сўраб илтижолар қилди.

Мен кечирмоқчи эмасдим. Аммо ўғлим кечирди, кўйди. Яна бирга яшай бошласак ҳам ўғлим учун унинг борлигига чидардим. Келиним ҳам бунни сезарди. Ўғлим йўқлигида хонасидан чиқмасди. Кўп ўтмай унинг хомилдорлигини билиб қолдим. Бундан ҳайрон эдим. Чунки унинг келганига унча кўп бўлгани йўқ эди-да. Кўнглимга шубҳа тушди, лекин ўғлимга айтишга кўрқдим. Чунки у энди ўзига келган, ишга кириб ишлаб бошлаганди.

- **Ўғлингиз бундан шубҳаланмадими?**

- Аксича қувониб унга турли нарсалар олиб келарди. Мен эса Зилола билан овунардим. Кўп ўтмай келиним туғди. Тавба! Чақалоқ сапсарик, сочлари жингалак эди.

- **Ўғлингизга ўхшамасиди?**

- Йўқ-да. Ўғлимнинг сочлари силлик, қоп-қора, кўзлари катта-катта

ва қорачадан келган йигит. Чақалоқ эса... Унга умуман ўхшамасди. Лекин ўғлим болани шундай ялаб-юлқардики, хайрон қолардим. Бир куни набирам Зилола билан бозорга кетдим. Келсам келиним эшик ёнида бир киши билан гаплашиб турибди. У киши эса куйиб-қўйгандек чақалоққа ўхшарди. Мени кўриб келиним гапни қисқа қилиб, уйга кириб кетди. Шу воқеадан сўнг иккимиз чиқишмай қолдик. Ўғлим эса ижарага чиқиб яшашмоқчи эканликларини айтди. Мен йўқ демасдим. Чунки асабларим тамом бўлганди. Тинчлик-хотиржамликда яшагим келганди.

- **Улар чикиб кетишдими?**

- Ҳа, ўғлим тезда бир уй топди. Енгил-елпи юқларини олишиб чиқиб кетишди. Ўғлимга битта калитни бериб қўйдим. Келиб-кетиб юриши учун. Улар ижарада яшай бошлагач, келиним ўзгарди. Мулоимгина саломлашиб, ҳар келганда ишларимни қилиб, кирларимни ювиб кетадиган бўлди. Мен ҳам унга инсоф кирганидан қувонардим. Бир куни ўғлим концертга чипта олиб келди. Мен Зилолани олиб концертга кетдим. Келинимнинг меҳрибонлиги бежиз эмас экан! Ноинсоф ўғлим ҳам унинг ноғорасига ўйнабди. Иккиси мен концертга кетган пайтида, уймадаги неча йиллар давомиде йўққан бисотимни, тақинчоқ ва пулларимни олиб кетиб қолишибди. Мен аҳмоқ эса уларнинг ижара уйи қаердалигини ҳам суриштирмаган эканман. Иккита кўрпа, кўрпача, кийимларим, битта гилам, пардаларни, озгина идиш-товоқ ва пул ташлаб кетишибди.

Тўрт хонали уйим-шип-шийдам бўлиб қолибди. Утириб роса йиғладим. Яхшиям эртасига пенсия пулимни олиб келишди.

- **Ҳозир келинингиз билан ўғлингиз қаерда?**

- Тахририятга худди ана шу масалада келганман-да. Бировнинг нарсаси бировга буюрмас экан! Яқинда ўғлим қизчасини кўтариб кириб келди. Маълум бўлишича улар йўқлигида менкидан олиб борган барча буюмлари, ҳатто кийимлари, чақалоқнинг аравачасига-ча ўғри уриб кетибди. Ижарадаги уй эгасидан анча қарздор бўлиб қолишибди.

- **Ўғлингиз нега келибди?**

- Нега келарди? Кечиримини, яна бирга яшашларига розилик беришимни сўраяпти.

- **Сиз бунга розимисиз?**

- Биринчи марта келганида уларни кечира олмаслигини айтгандим. Кейинги гал эса у бошқа шарт билан келди.

- **Қандай шарт экан?**

- Мана шу набирам, кўнглим қувончини келиним ўзи билан яшаш учун олиб кетмоқчи эканлигини айтди. Бундан кўрқаман. Чунки Зилоласиз яшай олмайман. Уни чақалоқлигидан катта қилганман. Лекин онани яна бир балонини бошламасмикан, деб кўрқаман. Бир айёрлик қилиб шу уйимдан ҳам мосуво қилса-чи? Шунинг учун уйимни набирам номига ҳада тариқасида хужжатлаштириб қўймоқчиман. Майли, уларни уйимга ҳам киритарман, лекин иккисини кечириб яна хатога йўл қўймасмиканман?

Аёл студла ўтирганча ухлаб қолган набирасини ўлиб бағрига босди-да, хайрлашиб чиқиб кетди. Аёлга жуда ачиндим. Бироқ, на чора! Ҳаётда турли тақдирлар, турли инсонлар бор. Аёлга нима деб маслаҳат беришни ҳам билмай қолиб, воқеани борича ёздим. Бу ҳақда балки Сиз маслаҳат берарсиз, азиз газетхон.

ГУЛБАШАКАР

- Турмуш ўртоғим автоҳалокатга учраб оламдан беаҳал кетганида ўғлим Ёдгор ҳали туғилмаганди. Корнимдаги беш ойлик болам билан доллаганимча қолавердим. Қайнона-қайнотам яхши инсонлар эди. Улар болам туғилганидан бошлаб то мактабни битиргунича ёрдам беришди. Ёдгор институтга кирган йили жуда қувонишди. Бироқ! Тақдир экан, навқирон фарзандлари доғида қуя-қуя қасал бўлишиб ўзлари ҳам биринкетин вафот этишди, -дея дардини сўзлай бошлади, тахририятга келган аёл. Унинг ёнидаги жажжигина қизалоқ эса айиқчасини бағрига босиб жимгина ўтирарди.

- **Бирор муаммо чикдими? - сўрадим кўзлари ёшлана бошлаган аёлдан.**

- Кексайганимда ёлғизимнинг роҳатини кўраман, дея орзу қилгандим. Бунни қарангки бошимга кетма-кет мусибатлар тушди. Тан-

ПОЧЧАМ ПУЛ ТОПИШГА КЕТИБ...

- Опамнинг ширингина оиласи барбод бўлиб бо- раётганидан хафаман, - дейди бир қиз йўғлаб.

- **Йўғламанг, қаердан кўнгироқ қиялпсиз, исмингиз қим?**

- Андижонданман, исмим Наргиза, қандай қилиб йўғламай? Ахир опам бизни шарманда қилапти. Учта фарзанднинг кўзига чўп суқаяпти ахир.

- **Батафсил гапиринг-чи...**

- Биз оилада тўртта қизмиз, ўғил йўқ. Иккита опам, битта синглим бор. Онам ўқитувчи, отам катта бир корхонада ҳисобчи, оиламизни кўпчилик ташийди. Икки опам турмушга чиққан. Уларнинг яхши оилаларга тушганидан ота-онам жуда суюнишарди. Аммо иккинчи опамнинг эри Россияга ишлашга кетгандан кейин бизнинг ҳам тинчимиз бузилди. Аввалига буни сезмадик, яхшигина пул юбориб турганидан қувондик ҳам. Аммо кейин... (қиз яна йўғлай бошлади). Опам ҳозир ёмон йўлга

кириб кетган. Жуда очик-сочик кийинади, ҳеч кимнинг гапига қирмайди.

- **Поччангизнинг кетганига қанча бўлди?**

- Уч йилдан ошди. У жуда яхши инсон. Оиламизни ҳурмат қилади, опамни ҳам қадрлайди. Ширин фарзандларини жони-дилидан яхши кўради. Деярли ҳар куни кўнгироқ қилади. Бир йилда икки марта келиб ҳам турарди. Ҳозир опам: "Келиб-кетишга пул сарфлаб баракасини қуритиб юрманг", деб келтирмай қўйди.

- **Аввал ўз уйида яшаганда мени болаларининг олдига қолдирарди-да тунда ҳам келмасди. Кейин қандайдир эркаклар опамни машинада уйга ташлаб кетаётганини кўрдим. Бир -икки марта суриштирган эдим, мени уйига йўлатмай қўйди. Кейин бу гапни онамга айтдим. Онам эса ишонмади. Бир куни ярим тунда ўғли кўнгироқ қилиб, аяси келмаётганини, кўрқашаётганини айтиб йўғлади. Онам шу куни опамнига бориб**

тонггача кутди, у келмаган. Шундан кейин отамга бошқа сабабларни баҳона қилиб, опамни уйимизга кўчириб келдик. Аммо опам бу ерга келиб ҳам ўзгармади. Отамга ҳали у дугонасининг туғилган кунини, ҳали эрининг қариндошлариникига боришни баҳона қилиб кетаверди. Мен эса унинг ёлгон гапирётганини билиб, болаларининг кўзига қараб қийналиб кетаман. Эртага

Кўнгироқларингиз...

уларнинг келажаги нима бўлади? Эри, ёки қайин томони билиб қолса-чи?... Оиласи бузилиши аниқ. Буни ҳозир фақат мен ва онам биламиз. Онам неча бор тушунтирдилар, мен гапирдим. Аммо бизга бақириб берди. "Уйдан кетиб қоламан, менинг шахсий ҳаётимга аралашигга ҳақларинг йўқ. Сизлар мена душмансанлар, кўролмайсанлар", деб ўшқиради. Бир опахони: "Сенинг ҳаётингга онангининг ҳам

аралашигга ҳаққи йўқ", деганмиш.

- **Поччангиз Россияга кетмасдан олдин опангизнинг феъли қанақа эди?**

- Олдин яхши эди, ҳатто танасини сотиб юрган, беҳаё аёлларнинг устидан кулар, шуларни кўп гапирарди. Энди ўзининг устидан ҳам кимлардир кулаётгандир, гапирётгандир? Эрта бир кун бу қилмишларига пушаймон бўлиши аниқ. Аммо унда кеч бўлади-да. Шунинг учун ҳам опамнинг оиласи, унинг қилиқлари мени жуда ташвишга солмоқда. Онам-ку ўйлай-ўйлай адо бўлмоқда. Менимча отам ҳам сезади, нима бўлганда ҳам дарди ичида, ҳеч кимга айтолмайди.

- **Сингилжон, сизнинг ташвишли, куйинчак гап-ларингизда жон бор. Опангизнинг тақдирига, оиласига шунчалар жон койитаётганингиз яхши тарбия топганингиздан даракдир. Боя: "Опам ҳам яхши хулқли эди, беҳаёларнинг устидан кулар-**

ди", -дедингиз. Демак, оилада тарбияси ёмон бўлмаган. Сиз ҳали турмушга чиқмаган экансиз. У турмуш кўрган. Балки ёмон йўлга киришига шу сабаб бўлгандир? Шунинг учун ҳам агар иложи бўлса поччангизни бошқа бир баҳоналар билан оиласига қақиртириб олинглар. Бу ҳақда онангиз билан чуқур ўйлаб, бирор йўлларини қидиринглар.

- Билмасам, балки шундайдир, онамга айтиб кўраман. Хайр.

Сухбатимиз шу билан якун топди. Менинг эса кўз ўнгимдан нафс домида оиласини ташлаб четга чиқиб кетаётган эркаклар ўта бошлади. Улар бойлик истаб оила деган муқаддас кўр-го-нига путур етказиб қўяётганини ўйлашмасмикан?.. Балки куйинчак, ориятли сингилнинг гаплари уларнинг қалб кўзларини очар, сиз нима дейсиз?

МАТЛУБА

ФАРЗАНЛАРИНГИЗ

Азизлар, авваламбор фарзандларимизга одоб ва ахлоқ улашайлик. Катталарни хурмат қилишни, кичикларга иззатда бўлишни, ота-она қадрини билишни, меҳр-оқибат нима эканлигини ўргатайлик! Уларга тўғри рисоладагидек тарбия берайлик. Фарзандларимизга муомалада ҳам тўғри сўзли бўлайлик. Бирор нарса ваъда қилинганда уни бажарайлик, акс ҳолда уларни ёлгончиликка ўргатган бўламиз. Кўпларнинг назарида тарбия фақат ўқитувчининг иши. Ойнаи ҳақон орқали намойиш қилинадиган бахс-мунозарали кўрсатувларнинг бирида бола тарбияси тўғрисида гап кетганда бир ота: "Ўқитувчи ишини қилсин ахир, болаларга тарбия берсин-да", деб тарбияни улар зиммасига юклади.

"Тартиб-интизомнинг энг зўр мактаби оила. Инсонни ҳаёт: буюм ва нарсалар, воқеа-ҳодисалар тарбиялайди. Аммо энг аввало ва аксари ҳолларда одамлар тарбиялайди. Булар орасида эса ота-оналар билан ўқитувчилар биринчи ўринда турадилар", - дейилади тарбия тўғрисидаги адабиётларда. Ота-оналар тарбия сўзи билан таълим сўзини чалқаштириб, "маълумот олди, тарбия бердик", деган хулоса чиқаришади. Тўғри, ўқитувчилар тарбияни баҳоли қудрат беришади. Лекин, "Тарбия фақат бир ўқитувчининг зиммасидми?" - деган савол туғилади. Болага тарбия бериш - бу ҳар биримизнинг вазифамиз. Табиий бир савол туғилади. Болага тарбияни ўқитувчи бериши керак, деб таъкидлаган юқоридаги ота ўз фарзандининг тарбиясига бир кунда қанча вақт ажратар экан-а?

Ўзим ўқитувчиман. Яқинда бўлиб ўтган бир воқеа сира эсимдан чиқмас керак. 24 йиллик ўқитувчилик фаолиятимда бу каби ҳолатни учратмаган эдим. Билми масканда ота-оналар йиғилиши бўлиб ўтди. Озми-кўпми тажрибам борлиги боис шу гуруҳга раҳбарлик қилаётган ёш бир ўқитувчи мени ҳам тақдир килди. Тажрибамдан келиб чиққан ҳолда ўқиш, ўрганиш, тартиб-интизом, озодалик, дарс машғулотлар тўғрисида ўз фикримни баён қилдим. Бир пайт тарбия борасида ота-оналарнинг музокараси бошланди. Нима бўлди денг, азиз мухлис? Бир она уйда отасининг ўғлига берадиган тарбияси

тўғрисида гапирар экан: "Менинг турмуш ўртоғим ўғлимга: - "Ўқитувчи сенга сўзласа, сен ҳам гап қайтар, сенга қўл кўтарса, сен ҳам қўл кўтар, сени ҳақоратласа сен ҳам ҳақоратла, ўқитувчи сени боқиб ўтиргани йўқ. Сени мен боқиб, тарбиялаб ўтирибман, - деб тарбия беради", - деса бўладими? Бу каби муаммолар менимча, ҳар бир билим масканда учраб турса керак. Лекин фарзандига шундай деган ота айб кимда эканлигини суриштирмайди. Ана сизга азиз газетхон, баъзи оталарнинг ўз фарзандларига берадиган тарбияси. Бу борада хулосани ўзингиз чиқаравering. Бу фарзанд эртага ким бўлади? Ўқитувчи ўқувчига наҳасат қилиб турган бир пайтда, ота тарбиясини олган бу бола ўқитувчига гап қайтарса! Ўқитувчининг обрўси ер билан тенг бўлади-ку! Шундай оталар билан қандай қилиб, тарбия жараёнини, ҳамкорликдаги ишларни йўлга қўйиш мумкин?

Мақолада фарзандлар тарбияси ва пул муомаласи тўғрисида ҳам гап боради. Фарзандларимизни пул билан муомала қилишга қачон ўргатамиз?, - деган савол эртага ташланади. Фарзандни ёшлигидан пулга ўргатиш, уни эр-калаб қўлига: «Нарса олиб ейсан», - деб ҳар куни пул тутқазиш яхши натижага олиб келмайди.

Бир ўқувчининг отаси яқинда: "Фарзандим менинг гапимни икки қилиб юрибди, айтган гапларимни қилмайди. У билан бир сўзлашиб беринглар", деб кўнгирак қилди. Тавба! Падари бузрукворининг айтганини қилмаган фарзанд ўқитувчининг айтганини қилармиди? Бу ишни қилдик, сўрадик, суриштирдик, фарзандга наҳасатлар қилдик. Бола 12 ёшида онасининг тижорат ишига қарашиб пул билан муомала қилишни ўрганган. Бирини икки қилган, иккинчи уч. Ота бундан хурсанд бўлиб ўз ҳолига ташлаб юрверган. Орадан тўрт беш йил ўтиб, бола пулнинг мазасини олган ва эсанқираб кетган. Отани қаққириб олиб сўзлашдик ва фарзандининг шу кўйга тушишига ўзини сабабчи қилдик. Болани ёшлигидан пулга ўргатишнинг оқибати шу, эканлигини яхшилаб тушунтириб, қолган фарзандлари тарбияси борасида хушёрроқ бўлишни таъкидладик. Шу сабабдан ҳам фарзандларимизни пул билан муомала қилишлари масаласини ўйлабди хал қилишимиз лозим. Мақолада "болаларнинг бозорга чиқишининг хавфи йўқ. Агар бола ҳалол, пок оилада вояга етган бўлса, бозордаги нопок-

КЕЛАЖАГИНИ ЎЙЛАНГ

“Эрта улғаяётган болалар” - 14-сон

ЭСЛАТМА: Бозорда, кўчаларда болаларнинг нарса сотиб юрганлиги кўрамиз. Асқанда улар болалик завқини суриб, илм ўрганишлари лозим. Бирок айрим ота-оналар фарзандининг ўқиши билан қизиқишмайди. Ахир пул топиш ҳам ўз вақти-соатида бўлгани яхши эмасми?
Муаллиф: З. АБДУЛЛАЕВА

Хаммаиз бозорда, кўча-кўйда, транспорт воситаларида ишлаб юрган ёш "тадбиркор"ларни кўп учратамиз. Уларни кўрганда эса ўз-ўзимизга савол берамиз. - Бу бола қаерда ўқир экан? Нима учун бугун мактабга бормади? Ота-онаси билармикан? Бу ишга мажбур қилган нарса нима? Саволлар бежавоб...

Мақолада педагог ҳуқуқносларнинг фикрлари келтирилган. Лекин мени мактаб ўқувчиларининг фикри кўпроқ ўйлантиради. Чунки уларнинг бозорга чиқиб кетишига кимдир, нимадир сабаб бўлиши мумкин-ку.

Шу мақоладан тасвирланиб, Тошкент шаҳридаги мактабларда таҳсил олувчи ўқувчиларнинг фикрини билишга жуда ошиқдим...

- Биринчи синфга илк қадам қўйганимда, ўқишга бўлган қизиқим жуда баян эди, - деди Сардорбек. - Бошланғич синфда ҳамма фанлардан аъло баҳо-ларга ўқир эдим. 7-8-синфга келганда ўқишим сусая бошлади. Мен ҳаётга бошқача назар ташладим. Яъни, ҳамма нарсани пул ҳал қилади, чўнтагинда ҳали пул бўлса, обрў, мансаб сеники. Синфдан-синфга ўтган сайин пул йиғ-йиғларининг миқдори ортиб борарди. Вақтида етказиб бермасангиз, устозларимиз тенгдошларингиз орасида шарманда қилиб, пул ўрнига ўзинг қилиб кетсанг бўлмасмиди? - деб дўқ ҳам уриб қўйишди. Мен ёлғиз онам ва синглим билан яшайман. Ҳар куни онамдан унга-бунга пул сўрагани бетим чидамасди. Шундан сўнг бозорга ишга чиқиб кетдим. Ҳар замон мактабга бориб ўзимнинг ва синглимнинг ҳаражатларини тўлаб келаман. Ўқишим билан эса ҳеч кимнинг иши йўқ.

- Мен 5-синфдан бошлаб морушнинг, газ сув сотиб, пул топишни ўрганманман. Ота-онам бундан хурсанд бўлишарди. Кейинчалик катта-катта ишлар-

га қўл уришни бошладим. Ҳозирги кунда сотовий телефонлар билан шуғулланаман... Мактабга умуман бормайман, синфдошларимнинг айримларини ҳатто танимайман ҳам. Дадамнинг гаплари бўйича ўқиш ҳозирги кунда ҳеч нарса бермас экан, пулнинг бўлса ҳамма нарсани тўғриласа бўлармиш...

Бу Одилбек исмли йигитчаниннинг гапи эди. Сардорбек ойсини қийнаб қўймайлик учун, ўқитувчиларнинг ҳар хил даққиларига чидай олмай бозорга чиқиб кетибди. Одилбек эса тўқ оилада яшаса ҳам, ўқишнинг қадрига етмай, пул топиш кетида юрибди.

Қизларнинг эса ёш "тадбиркор" бўлишига сабаб нима экан?

- Мен ўқишга жон деб борардим. Ўртоқларим билан жуда кўришим келади. Лекин ойм бунга рухсат бермайдилар. Уларга қўйиб берса ҳар куни бозорда уларга ёрдамлашсан. Уларни мактабда ўқимаганликлари учун: "Ўқиб менга дунёни олиб берармидинг? Қиз бола биронинг хасми, эртага эрга тегасану кетасан", - деб уришадилар. Ҳар куни эрталаб уйқудан турганда шунинг устида баҳслашиб, уришиб кетамиз. Мен мактабга бораман, - дейман, онам эса йўқ, бозорга чик, савдони қил. Мен эса мол олиб келишга бораман, дейдилар. Ҳамма нарсанин ўз вақт-соати бор, дейишади. Менин ҳам ишлайдиган вақтим келар, лекин мен ҳозир бошқа болаларга ўхшаб ўқитгим, болаликнинг беғубор тафтига тўйгим келади. Синф раҳбарим бир неча марта савдо қиладиган жойимга келиб суриштириб кетдилар. Мен уларга ҳамма гапни айтиб бердим. Улар: «Маҳалла кўмитасига ариза ёзаники. Синфдан-синфга ўтган сайин пул йиғ-йиғларининг миқдори ортиб борарди. Вақтида етказиб бермасангиз, устозларимиз тенгдошларингиз орасида шарманда қилиб, пул ўрнига ўзинг қилиб кетсанг бўлмасмиди? - деб дўқ ҳам уриб қўйишди. Мен ёлғиз онам ва синглим билан яшайман. Ҳар куни онамдан унга-бунга пул сўрагани бетим чидамасди. Шундан сўнг бозорга ишга чиқиб кетдим. Ҳар замон мактабга бориб ўзимнинг ва синглимнинг ҳаражатларини тўлаб келаман. Ўқишим билан эса ҳеч кимнинг иши йўқ.

Бу гаплардан сўнг шуни тушундимки, болаларга ўқитган ёш яшаётган муҳити таъсир қилар экан. Шу болалар сингари қанчадан-қанча ўқувчилар мактабда эмас, балки бозорларда ўз аравасини тортиб юрибди. Мен ота-оналарга, "Майли фарзандингиз сизга дунёни олиб бермасин, аммо аввало ўқиб, бирор касб-корнинг эгаси бўлсин. Ана шунда меҳнатингизнинг роҳатини кўрасиз", - дегим келади.

Наргиза КАРАБАЕВА, ЎзДЖТУ талабаси.

Ўқтам ДҮСХАНОВ, Хоразм вилояти, Хонқа тумани, Сарапаён қишлоғи.

ДУНЁ ҒАНИМАТ

Мақолани ўқиб, ўз бошимдан ўтган азобларимни ёзишга жазм этдим. Менинг беш нафар фарзандим бор эди. Тўрт қизу, яккаю ёлғиз ўғлим Умиджон. Тўрт нафар қизимни узатиб, жой-жойига қўйдим. Энди ўғлим Умиджонни уйлантириб, роҳатда яшайман, деган умидда эдим. Ўғлимни Шохида исмли қизга унаштирдик. Тўйга

тараддуд бошлаган ҳам эдик, фожеа юз берди. Ўғлим Умиджон ўзини осиб қўйди. Мана, уч йилдики, ўғлим доғида куяман. Тўрт мучаси соғ-саломат ўғлим нима учун ўз жонига қасд қилди? Оиламиз тинч-товуш эди-ку! Муҳтожликка эҳтиёжimiz йўқ эди. Халигача "нима учун", деган савол юрагимни тирнаб келади. Ешларга ўтинчим, ўзингизни эмас, ота-

“Баҳор қайтади” - 11-сон

ЭСЛАТМА: Сайёра талабалик чоғида йўқлиб, мажруҳга айланган. Аммо, кўнгал сиймади. Бир қизчани боқиб олади. Тадбиркорлик қилиб уй олади. Қизи учун яшаётми. Отабек эса тўқма-тўқма қолиб қамалган йўл. У ўз ҳаётидаги доғни ҳалол меҳнати билан ювиб, жамиятга ўз ўрнини топади. Ҳаёт қанча чигал бўлмасин инсон эғл-маслиги керак, шундай эмасми?
Муаллиф: Наргизабону.

оналарингизни, ёру биродарларингизни уйланглар. Фарзанд доғи ёмон бўлар экан. Сайёра билан Отабекнинг сабрларига қойил қолдим. Бардошли фарзандлар экан. Ота-онасининг бахтига омон бўлишин, умрлари узоқ бўлсин. Дунёдан ҳеч ким бевақт бўлмасин. Инсон дунёга бир мартаба келади. Ҳаётнинг ҳар дамини ғанимат билиб яшайлик, азизлар.

Зарофат МАҲМУДОВА, Тошкент вилояти, Паркент тумани, Санганак қишлоғи.

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Меҳрибон ДАДАЖОН ва БУВИЖОН!
Турмуш қурганларингизнинг 40 йиллиги муборак бўлсин. Сизларга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилайман. Яқинларингиз номидан Арофатхон.

УСТОЗИМИЗ ДИЛОРОМ ОНА!
Сизни туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сизга бахт, омад, оилавий хотиржамлик тилаб ТАДПУ талабалари номидан Зебинисо.

Дўстимуз ҒОФИРЖОН!
60 ёшинг муборак бўлсин. Сенга соғлиқ-саломатлик, узоқ умр, ишларингизда муваффақиятлар тилайман. Дўстларинг номидан Сараор.

Жиянларим ОТАБЕК ва ШИРИНА!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сизларга Оллоҳдан соғлиқ, омонлик, бахт ва омад тилайман. Амангуз София

МИЯ ЧАЙҚАЛГАНДА...

Мия чайқалганини қуйидаги белгиларига қараб билиш мумкин. Яъни, зарб егандан сўнг бош айланиб, кўнгли айниди. Каттиқ жароҳат олинганда бемор ҳушидан кетиб қолиши, ҳушига келгандан сўнг хотирасини йўқотиши мумкин. Сўлакнинг кўп миқдорда ажралдиб чиқishi, умумий ҳолсизлик, тез-тез нафас олиш, томир уришининг сусайishi, кўз қорачиқларини айлантиришда оғриқ пайдо бўлиши, ёруғликдан қўрқиш каби белгилари ҳам бор. Оғир жароҳат олинган пайтда кўпинча тутқаноқ бошланиши ва кейинчалик фалаж бўлиб қолиши, таъм сезмаслик ҳолатлари юз бериб, терининг таъсирчанлиги ошади.

иб ташланг. Яранинг ўзини эса новокан билан ювиш мумкин. Кейин пахта ёки тоза докадан боғлама қилиб қўйилади.
→ Жабрланувчини қаттиқ ва текис жойга ётқизиш, дераза пардалари туширилади.
→ Бошга албатта совуқ нарса қўйинг. Музхонадан биронта совуқ махсулотни ёки сочиқни совуқ сувга ҳўлаб, сўнг сиқиб босинг.
→ Агар бемор ҳушидан кетган бўлса, уни дарҳол ёнбошлатиб ётқизиш, бошини сал баландроқ қилиб ушлаб туринг. Бўлмаса бемор кусганда нафас олиш йўллари беркилиб қолиши мумкин.

Маслаҳатхона

КАНДАЙ ЁРДАМ БЕРИЛАДИ?
→ Мия жароҳатланганда аввало беморни тинчлантиришга ҳаракат қилинг.
→ Агар мия урилганда бош териси жароҳатланса (ёки мия суяги синган бўлса) яра атрофига йод, таркибида спирти бўлган ароқ ёки атир суриб қўйинг. Агар у соч остида бўлса яра атрофидоғи сочларни аста-секин қирқ-

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН!
→ Беморга зинҳор сув ичирманг. Ҳеч иложи бўлмаса унинг лабини пахта билан ҳўлаб туринг.
→ Агар у жароҳатланганда ҳушидан кетган бўлса юзларига аста-секин шапатилаб ҳушига келтиришга уриниб кўринг. Шифокор етиб келгунча унга ҳеч қандай дори-дармон берманг.
ҲАМИДА тайёрлади.

«Oila va jamiyat» ўғитномаси

Севилмасдан яшаш оғирдан-оғир, Бир ёстикада икки бош, иккиси сағир. Икки юрак уриши икки томондир, Бу тириклик эвоҳ, ўлимдан ёмондир.

Кимнингдир оғзи беланган асалга, Кимдир чалингандир оғир касалга, Кимдир қатнар ҳар кун дукон, бозорга, Кимдир кирмоқ истар очиқ мазорга.

Нормамат TOFA

Ўзбекистон Болалар жамғармаси жамғарманинг Андихон вилоят бўлими раиси Малоҳатхон МИРЗАЕВАга падари-бузруквори **УЗОҚБОЙ ота** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

БАЛЧИҚҚА ИТАРИБ, УЗУКНИ ОЛДИ

Автобус бекатида турибман. Шу пайт орқамдан биров секин туртди. Ким экан, деб ўгирилиб қарасам, таниш бир чехра менга қараб кулиб турибди. "Сизни роса соғингандим-да, қаранг учрашган жойимизни", - деб қўл узатди. Мен ҳам қўришаман десам, ўзини орқага ташлаб, хиринглаб кулди. Ғалати аҳволга тушиб, автобус келадиган томонга қараб ўгирилиб олдим. Шу пайт ҳалиги аёл ёнимга келиб турди-да, у ҳам ўзини автобус кутаётганга солиб, гавдаси билан мени бир туртди. Ганг-дираклаб бекат ёнидаги ариққа тушиб кетдим. Оёғим балчиққа ботди. Атрофдаги одамларнинг бирортаси менга эътибор бермайдди, ариқдан чиқаришга кўмаклашмайдди ҳам. Бояги аёл бўлса асфальт кўчанинг нариги томонига югуриб ўтиб кетаяпти. Мен унинг орқасидан бақириб чақирдим. У бўлса мени эшитаяпти-ю, эшитмасликка олиб, ўзини бепарво тугганича, рўмолини ечиб, бошқатдан ўраяпти. Ариқдан чиқиб, уст-бошимга беланган балчиқларни тозалашга тушайтган эдим, автобуснинг чинқирғидан бир сесканиб тушдим...

ворай, бир ўзингиз қийналиб кетасиз", деди-да, розилигимни ҳам кутмасдан, енг шимариб ишга тушиб кетди. Кўнгли очиқ аёл экан, деб ичимда бирам хурсанд бўлдимки.

Хуллас, у ёқ-бу ёқдан гаплашиб, тансиқ таомимизни ҳам тайёрлади. "Асалчи аёл" тик турган ҳолда иккита гилминди еди-да, кетишга чоғланди. Кўярда қўймай бир-иккитасини ўраб, сумкасига солиб бердим. Кўчагача кузатиб чиқдим. Аёл мендан нари кетаркан, бирдан сумкасини ерга қўйиб, рўмолини бошқатдан ўраб олди. Тушимдаги манзара симга тушиб, юрагим "шувв" этиб кетди. Парришон ҳолда уйга кирдим. "Тушга ҳар нарса кираверди-да", дея ўйладим. Бир оз дам олгач, ошхонани йиғштира бошладим. Шу пайт қўлимда узугим йўқлиги эсимга тушиб қолди. Шошапиша, супрани очдим. Хамир ёйишдан олдин уни ечиб қўйган эдим-да. Ҳамама ёқни остин-устин қилиб юбордим, қолган унларни бирма-бир элаб чиқдим. Йў! "Нахотки ўша аёл олган бўлса! Ахир у..." Ўпкам тўлиб, йиғлаб юбордим. Узугимни олганидан ҳам кўра, менинг олдимда туриб, тузимни еб, ўзини яхши инсон кўрсатиб, мени алдаб кетгани учун йиғлар эдим. "Менга ёрдам бераман деганда узугимни кўрмаган эди-ку, қандай шайтон йўлдан урди экан уни ёки узугимни кўриб туриб ёрдам бераман"га тушиб қолдимикан?!", ўйлаб ўйимга етолмасдим.

Тушимда балчиққа тушиб кетишим, ғамга ботишим экан. Мени ариққа-ғамга итариб юборган аёл шу-шу кўринмай кетди. Битта узукни деб, ишончли, қадрини... яна, асал оладиган яхши бир миждозини йўқотган аёлни виждон азоби қийнамаёттимикан?

Хулқар ҲОТАМБОЕВА

БУВИЖОНИМ БИЛАН ФАҲРЛАНАМАН

лигида ишлаган. Юртимизда мустақиллик шарофати билан миллий қадриятларимиз қайта тикланиб, мактаблар учун дастур ва дарсликлар зарурияти туғилганда бувижоним "Одобнома", "Ватан туйғуси", "Маънавият асослари" каби фанлар учун дарсликлар яратишда фаол иштирок этдилар. Бувижонимнинг Ўзбекистон телевидениеси, радиоси орқали чиқишлари, матбуотда чоп этилган мақолалари диққатга сазовордир. Атрофларида парвона бўлаётган кимёгар олим - бобомнинг, икки забардаст ўғил, яккаю ягона қизлари-ю, икки лобар келини, набиралар бувижоним бахт-саодатидан нишонадир. Бувижоним "Меҳнат шуҳрати" ордени билан тақдирланган. "Ўзбекистон халқ таълими аълочиси" деган шарафли унвон соҳибаси.

Дилрабо ОБИДОВА

- КҮЙ (21.03 — 20.04).** - Ушбу ҳафта июн ойининг энг сермахсул даври бўлади. Кўп ижодий ютуқларга эришасиз, сафарга чиқасиз.
- СИГИР (21.04 — 21.05).** - Оилангиз учун кўпроқ вақт ажратилиши керак. Соғлигингизга эътиборлироқ бўлинг. Атрофингизда нотинчлик бўлиши қутилмоқда.
- ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06).** - Ҳаётингизда ўзгаришлар бўлиши эҳтимоли бор. Ушбу ҳафтада берилган имкониятлар бошқа қайтарилмаслиги мумкин.
- КИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07).** - Ҳафта давомида сизга омад кулиб боқадди. Бироқ шошилиш қарорлар чиқаришга шошилманг. Ўзингизга қизиқарли бўлган иш билан шуғулланганингиз маъқул.

МУНАЖЖИМЛАР

- АРСЛОН (23.07 — 23.08).** - Жуда кўп совгалар оласиз. Сешанба кuni қўтилмаган учрашувдан қувонасиз. Бироқ ишхонангизда кўнгилсизликларга дуч келасиз.
- БОШОҚ (24.08 — 23.09).** - Ҳаётингизда энг ажайиб кўнларни бошдан кечирасиз. Қўзиқарли ва фойдали таклифлар пайдо бўлади.
- ТАРОЗИ (24.09 — 23.10).** - Ё ишни ёки оилани танлашингизга тўғри келади. Чоршанба кuni режаларингизни амалга ошириш имконияти пайдо бўлади.
- ЧАЁН (24.10 — 22.11).** - Бу ҳафтада ўз кўчингизни сарфламай туринг. Ғайрат билан ишлашингиз лозим. Ҳафта охирида эса катта ютуқни қўлга киритасиз.

БАШОРАТИ

- ЎҚОТАР (23.11—21.12).** - Катта иш бошлаш арафасидасиз. Таниқли инсонлар билан танишасиз. Дам олиш кuni эса янги жойларда кўнгили дам оласиз.
- ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01).** - Душанба кuni муҳим воқеа юз беради. Ота-онангиз ва фарзандларингиз ўртасида жиддий муҳокама бўлади. Яқшанба кuni қаттиқ ишлашингизга тўғри келади.
- КОВҒА (21.01 — 18.02).** - Дўстларингиз ва яқинларингиз даврасининг диққат марказида бўласиз. Чоршанба кuni харидлар қилишдан сақланинг.
- БАЛИҚ (19.02 — 20.03).** - Ҳафта давомида шахсий ҳаётингизда ўзгаришлар бўлиши қутилмоқда. Жамиятда муносиб ўрнингизни топасиз.

ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Найза	Рапг	Гурра	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Геометрик шикл	Ишора	Елим	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Илон	Захар	Ёруглик мапбан
Тоғ жинси	→	→	→	Кийим тури	→	→	→	Дуккакли экин	→	→	→
Қозоғис- тондаги дарё	→			Дарё	→			Ака	→		
Дилхира, гамгин	→			Фол	→			Қадимги улка	→		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Чўққи	Томон	... де Жанейро	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ост	Хужум ҳайқирғи	Ишва	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Мурид	Мева	Пат
Чўғ	→	→	→	Қоронғу	→	→	→	Рухоний	→	→	→
Улар (русча)	→			Оралаб (шакли)	→			Билан (шакли)	→		
Шекспир	→			Авто завод	→			Германия- даги кон	→		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	... Норрис	Хашарот	Надавлат теле- тармоғи	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Муסיқа асбоби	Хитой гимнас- тикаси	Овоз	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Инглиз жаноби	Чуқур	Йил ойи
Жеки ...	→	→	→	Рапг	→	→	→	Пул бирлиги	→	→	→
Тозала!	→			Тоғлар ...	→			Давр	→		
Сув ҳайвони	→			Миллат	→			Жанват (русча)	→		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Гитара тури	Саводсиз	Дарё	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Тагин	Мана (русча)	100 йил	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ҳиндистон штати	Газ тури	Сўз тусланиши (рус тили)
Касалик	→	→	→	Мотоцикл русуми	→	→	→	Ричард ...	→	→	→
... ЗИЛ	→			Чеким- лик	→			МЧЖ (русча)	→		
Араб ҳарфи	→			Ифор	→			Тоғ	→		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Инглизча "хайр"	Номаядум сон	Ярат, тузат!	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ини	Улкап ҳайвон	Шахмат оти	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ислол, буддизм	Зеб	Агар (шакли)
Кичкина, митги	→	→	→	Россия шаҳри	→	→	→	Ит зоти	→	→	→
Ойнадаги кўриниш	→			... (Конфет)	→			Рус қизлари исми	→		
Ари (русча)	→			Паҳлавон	→			Эркак туя	→		
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Қил, жун	Катта қиз	Бильярд соққаси	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Макка- жўҳори ўсимлиги	Россия ТВ канал	Вокал чолгу ансамбли	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Сув ҳайвони	Шал..., Ҳав...	Чаён найсаси
Тоғ жинси	→	→	→	Эйнхovens футбол клуби	→	→	→	Қазилма жой	→	→	→
Пардоз ашёси	→			Исми, номи	→			Қозоғис- тондаги дарё	→		
Қулоғи огир	→			Индонезия ороли	→			Ич (акси)	→		

ЭЪЛОНЛАР АБДУРАҲМОН

хусусий шифохонасида

**ТОМОҚ, КУЛОҚ,
БУРУН СОҲАСИ БЎЙИЧА
КЎЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:**

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Йирингли ва йирингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги "тикилиш ҳисси", сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллигланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шалпангқулоқликни, буруннинг таққи кўриниши ва бурун деворини жароҳлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри,
Чилонзор мавзеси, 17, 32^а уй.
Телефон: 276-85-86, 116-88-02.
Мўлжал: "Чилонзор" метроси бе-
катидан "Собир Раҳимов" метроси
томониغا 500 метрча юрилиб,
ўнгга бурилади.

"ДОРА-ЛЮКС" тўй кўйлаклари са-
лонининг эшиклари келинпошшалар
учун доимо очик!

**МАНЗИЛ: метронинг "Халқлар
дўстлиги" бекати, Олмазор даҳаси,
7-уй, 32-хонадон.**

Телефонлар: 395-59-49, 395-02-80

Боровский номли тиббиёт билим юр-
тидан **САЙДАХМЕДОВА МУАТТАР
МАСУДОВНА**га 1992 йилда берилган
СТ-1 №438031 рақамли дипломи йўқол-
ганлиги сабабли **БЕКОР** қилинади.

ИХТИРОЛАР САРГУЗАШТИ

БУДИЛЬНИККА ҚАДАР...

Хўрозлар одатда ярим тунда, сўнг тонг
сахарда қичқиради. Минг йиллар мобай-
нида улар одамлар учун будильник - уй-
готувчи вазифасини ўтаган. Соатлар эса
жирингламайдиган бўлган. Кейинчалик
жиринглайдиган соат ихтиро қилинган.
Қизиги шундаки, дастлабга бундай со-
атлар кишилар истаганда эмас, ҳар со-
атда жиринглайверган. Қадимги будиль-
никлардан бири кўйидагича ишлаган:
махсус тайёрланган таёқчага металл
шарчалар илинган ва таёқча ёқиб кўйил-
ган. Ўт шарга етганда улар мис тоғора-
чаларга ёки чинни идишга жаранглаб
тушган... Хозир эса будильниклар жи-
ринглабгина қолмай, белгиланган муд-
датда булбул бўлиб сайрайди, хўроз
бўлиб қичқиради, ҳатто радио ва мағни-
тофонни кўйиб га-
пиртиради.

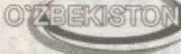
Биласизми?

БЎЁҚЛАРГА ҚАДАР...

Илгари одамлар махсус буюк модда-
сини излаб юришмаган. Улар ғор дево-
рида, дарахт ва терида нимка из қол-
дирса - бўрми, қорақуям, лой ёки ўсим-
лик шарбатини - дуч келганини ишла-
таверганлар. Кейин-кейин минераллар,
ўсимлик ва ҳайвонот организмларидан
ҳақиқий буюқлар яратила бошланган.
Масалан, қадимий римликлар пурпур
(қимматбахо қизил буюк)ни денгиз мол-
люскаларидан олишган. Аждодларимиз
қизил мисни қатиққа солиб, идишни
икки ҳафта иссиқ жойда сақлашган ва
"ярь" - ярқироқ буюк ҳосил бўлган. 19
асрнинг ўрталарида Англияда сунъий
буюк тайёрланган. 20 аср бошларида,
айниқса ҳозирги даврга келиб, сунъий
буюқдан кўп фойдаланилмоқда.

Омонулла АБДУСАЛОМОВ тайёрлади.

ДУШАНБА 11

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 8.00-8.45 "Тахлилнома". 8.45 ТВ анонс. 8.50 Олтин мерос. "Болалар сайёраси". 9.00 1. "Жажжи сеҳргар". Бадий фильм. 2. "Қундуз амакиннинг қиссалари". Мультсериал. 10.55 Дунё иқлими. 11.00 "Ахборот". 11.10 ТВ анонс. 11.15 "Шахсий фикр". 11.50 "Одами эрсанг". 12.10 ТВ анонс. 12.15 "Бу чоллар ёмон чоллар". О. Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят мусикали драма. театрининг спектакль премьераси. 13.45 Олтин мерос. 13.55 Дунё иқлими. 14.00 "Ахборот". 14.15 ТВ анонс. 14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қусто командасининг сув ости саргузаштлари". 15.10 "Хаёт манзаралари". 15.20 "Ватанпарвар". 16.20 "Мозий сирлари". "Болалар сайёраси". 16.40 "Эртақлар - яхшиликка етаклар". 17.00 "Ахборот". 17.10 ТВ анонс. 17.15 Олтин мерос. 17.25 "Ортим бўйлаб" дас-

тури: "Уйчи". Премьера. 17.40 "Хаёт ва қонун". 18.00 "Оханглар оғушида". 18.10 "Маргилон - 2000". 18.15 "Сиз билган ва билмаган". 18.35 "Минг бир ривоят". 18.40 "Ошин". Телесериал. 19.10 "Сизнинг адвокатингиз". 19.15 "Молия ва банк хабарлари". 19.20 Дунё иқлими. 19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 ТВ анонс. 20.05 "ТВ шифокор". 20.10 "Чолиқуши". Телесериал (Туркия). 20.50 Дунё иқлими. 21.00 "Ахборот". 21.35 ТВ анонс. 21.40 Эркин мавзу. 22.00 "Мухаббат гўшаси". Телесериал премьераси 23.10 "Икки тақдир". Телесериал премьераси

15.55 Дастурнинг очилиши. 16.00 "ДАВР". 16.15 "Ватаним!". 16.20 "Якшанба нуноштаси".

16.40 "Journal". 17.00 "Радиодан кўрсатамиз". 17.15 "Матонат". 17.30 "Мўъжизавий дунё" туркуми: "Болаларга жониворлар ҳақида". 18.20 "Кино-SMS". 18.25 "UzEX хабарлари" (рус ва инглиз тилларида). 18.35 "Ғазал мулки". 18.55 "Иклим". 19.00 "ДАВР". 19.30 "Қор алангаси". Сериал. 20.10 "UzEX хабарлари". 20.15 "Давр мавзуси". 20.30 "Ҳеч нима ҳақида битиклар". 20.40 "Эълонлар". 20.50 "Зерда". Сериал. 21.35 "Ешлик наволари". 21.55 "Иклим". 22.00 "ДАВР". 22.30 "SMS-муסיқа". Ёш ижрочилар танлови. 22.50 "Гул ифори". Сериал. 23.40 - 23.50 "Таскин".

17.50 Кўрсатувлар тартиби. 17.55 Мультфильм: "Шумтакалар". 18.05 "Телекурьер - маркет". 18.25 "Анонс".

18.30 "Пойтахт" ахборот дастури. 18.45 "Анонс". 18.50 "Ғадалупе". Телесериал. 19.30 "Муסיқа SMS". 19.50 "Саломат бўлинг"/рус/ 20.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/. 20.15 "ТВ юрист". 20.20 Мир животных: "Звери ведут себя хуже". 1-қисм. 20.50 "Интервью"/рус/. 21.00 "Жозиба". 21.25 "Анонс". 21.30 "Пойтахт" ахборот дастури. 21.45 "ТВ юрист". 21.50 "Телекурьер - маркет". 22.10 "Аёл қалби". 22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/. 22.50 Кино: "Мистер Крутой"

Телетомошабинлар диққатига! Профилактика муносабати билан, 11 июнь кунини "Sport" телерадиоканали ўз кўрсатувларини 18.00 дан бошлади. 18.00 "Болалар спорти". 18.15 "Муסיкий тайм". 18.30 "Хабарлар" (рус тилида). 18.50 "Тет-а-тет". 19.00 Самбо. Жаҳон чемпионати. 19.40 "Футбол шарҳи". 20.00 "Моя девушка".

Сериал. 20.50 Теннис. Франция очик чемпионати. 21.30 "Хабарлар" (узб. тилида). 21.50 Кино Востока. "Император и убийца". Художественный. 23.10 ПроФРИНГ. 24.00 "Тунингиз осуда бўлсин!"

TV-MARKAZ

07.00 "Премьера" (узб) 07.30 Ўзбек наволари 08.00 "Премьера" (рус) 08.30 "Сайилгоҳ" 08.45 Мировые хиты 09.45 Ўзбек наволари 11.00 "Эрагон" худ.фильм 12.45 Мировые хиты 13.30 "Миссия неповторима" 14.00 Ўзбек наволари 15.00 Теленяня 15.45 Мировые хиты 16.30 Ўзбек наволари 17.00 "Навбат" Рашид Холиков билан 17.40 Ўзбек наволари 18.00 "Премьера" (узб) 18.30 Ўзбек наволари 19.00 "Премьера" (рус) 19.30 Сериал «ВА-БАНК» 9-серия 20.50 Мировые хиты 21.00 Ўзбек наволари 22.00 Комедия по понедельникам «РЕАЛЬНЫЕ ДЕВЧОНКИ» худ.фильм 23.45 Миксер

4.00 Игорь Бочкин в детективе «Барханов и его телохранитель». 5.00 Новости 5.10 Детектив «Барханов и его телохранитель». Продолжение 6.15 Юрий Соломин в детективе «Инспектор уголовного розыска» 7.40 «Армейский магазин» 8.10 «Умницы и умники» 9.00 Новости 9.15 «Непутевые заметки» с Дмитрием Крыловым 9.35 «Пока вы дома» 10.25 «Фазенда» 11.00 Новости (с субтитрами) 11.10 Премьера. Живой мир «Дикие Каробы» 12.10 «Их разыскивает милиция» 12.45 «Ералаш» 13.10 «Клуб Веселых и Находчивых». Высшая лига 15.20 Х/ф «Взрыв на рассвете» 17.50 Х/ф «Кожя саламандры» 20.00 «Время». 20.45 Х/ф «Шелкни пальцем только раз...» (2005 год) 22.40 «Смертельные диеты» 23.40 Анатолий Кузнецов, Евгений Герасимов в детективе «Пять минут страха» 1.15 Х/ф «Парад планет» 3.00 Лейтенант Коломбо в детективе «Дело чести» 4.15 «Подводный мир Андрея Макаревича»

4.50 Афанасий Кочетков в фильме «Первое свидание». 6.20 Михаил Кононов в фильме «Здравствуй и прощай». 1972г. 8.00 «Трое из Простоквашино». «Каникулы в Простоквашино». «Зима в Простоквашино». Мультфильмы. 8.50 Людмила Хитяева в фильме Сергея Герасимова «Тихий Дон». 1958г. 13.00 ВЕСТИ. 13.20 Людмила Хитяева в фильме Сергея Герасимова «Тихий Дон». Продолжение. 16.05 Юбилейный концерт ансамбля «Самоцветы» в Кремле с участием Иосифа Кобзона, Надежды Бакиной, Владимира Винокура и других. 18.00 Юрий Назоров в остросюжетном фильме «Букта пропавших дайверов». 19.00 ВЕСТИ. 19.20 Юрий Назоров в остросюжетном фильме «Букта пропавших дайверов». Продолжение. 21.50 ПРЕМЬЕРА. Евгений Стычкин, Роман Мадянов, Дмитрий Назоров и Михаил Полищаймако в комедии «День денег». 2006г. 0.10 Лайза Миннелли, Дадли Мур и Джон Гилгуд в комедии «Артур» (США). 2.15 НОЧНОЙ СЕАНС. Кристин Гловер в триллере «Уиллард» (США). 2003г. 3.50 Канал «Евроныос»

СЕШАНБА 12

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 Олтин мерос. "Болалар сайёраси". 8.50 "Финист - сарлочин". Бадий фильм. 10.05 ТВ анонс. 10.10 "Чолиқуши". Телесериал. 10.45 "Сизнинг адвокатингиз". 10.50 "Молия ва банк хабарлари". 10.55 Дунё иқлими. 11.00 "Ахборот". 11.10 ТВ анонс. 11.15 "ТВ шифокор". 11.20 "Икки тақдир". Телесериал. 12.00 "Ахборот" (инглиз тилида). 12.10 "Самарқанд - 2750". 12.15 "КиноТеатр". 12.45 ТВ анонс. 12.50 "Мухаббат гўшаси". Телесериал. 13.45 Олтин мерос. 13.55 Дунё иқлими. 14.00 "Ахборот". 14.15 ТВ анонс. 14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қусто командасининг сув ости саргузаштлари". 15.10 "Хаёт манзаралари". 15.20 "Интеллектуал ринг". 16.05 "Мозий сирлари". 16.25 "Сиз билган ва билмаган". "Болалар сайёраси". 16.45 "Эртақлар - яхшиликка етаклар".

ка етаклар". 17.00 "Ахборот". 17.10 ТВ анонс. 17.15 Олтин мерос. 17.20 ИИВ хабарлари. 17.35 "Худудлар ҳаёти". 17.50 "Оханглар оғушида". 18.00 "Стандарт ва сифат". 18.15 "Рангин дунё". 18.35 "Минг бир ривоят". 18.40 "Ошин". Телесериал. 19.10 "Банк ва мижоз". 19.20 Дунё иқлими. 19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 ТВ анонс. 20.05 "ТВ шифокор". 20.10 "Чолиқуши". Телесериал. 20.50 Дунё иқлими. 21.00 "Ахборот". 21.35 ТВ анонс. 21.40 "Бир улка-ки". 22.00 "Мухаббат гўшаси". Телесериал. 23.00 "Кўшигимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш). 23.10 "Икки тақдир".

15.55 Дастурнинг очилиши. 16.00 "ДАВР". 16.15 "Ватаним!". 16.20 "Нафосат олами".

16.30 "Ватанпарвар". 17.30 "Мўъжизавий дунё" туркуми: "Болаларга жониворлар ҳақида". 18.20 "Самарқанд - 2750 ёшда!". 18.25 "Давр-репортаж". 18.35 "Ғазал мулки". 18.55 "Иклим". 19.00 "ДАВР". 19.30 "Қор алангаси". Сериал. 20.10 "JOKER" телелотереяси. 20.20 "Оқшом кўнгирокларни". 20.25 Ижтимоий ҳимоя йиллиги: "Матонат". 20.40 "Эълонлар". 20.50 "Зерда". Сериал. 21.35 "Ешлик наволари". 21.55 "Иклим". 22.00 "ДАВР". 22.30 "SMS-муסיқа". Ёш ижрочилар танлови. 22.50 "Гул ифори". Сериал. 23.40 - 23.50 "Таскин".

7.30 "Салом, Тошкент!" 8.35 "Ғадалупе". 9.15 "Телекурьер - маркет". 9.35 "Аёл қалби". 10.00 "Муסיқа SMS". 10.20 "Интервью"/рус/. 10.35 "Саломат бўлинг"/рус/ 10.45 "Туризм ҳақида"/рус/ 11.25 - 12.55 Кино: "Мистер Крутой". 17.55 Мультфильм: "Шумтакалар". 18.05 "Телекурьер - маркет". 18.30 "Пойтахт". 18.50 "Ғадалупе".

19.30 "Муסיқа SMS". 19.50 "Ҳимоя". 20.00 "Пойтахт". 20.20 Мир животных: "Звери ведут себя хуже". 2-қисм. 20.50 "Репортаж". 21.00 "Жозиба". 21.30 "Пойтахт". 21.50 "Телекурьер - маркет". 22.10 "O'zbektelefilm" махсулоти: "Ўзбек таомлари". 22.30 "Пойтахт". 22.50 Кино: "Фантастическая четвертка".

7.00 "Бодрое утро". 8.05 "Малахов +". 9.00 "Хабарлар" (рус тилида). 9.20 "Детективы". 9.50 "Хабарлар" (узб) 10.10 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Анджон" - "Пахтакор". 11.00 Самбо. Жаҳон чемпионати. 11.40-12.00 Миллий эстрада симфоник оркестрининг концерти. *** 18.00 "Болалар спорти". 18.15 "Муסיкий тайм". 18.30 "Хабарлар" (рус тилида). 18.50 "Вокруг света". 19.30 "Универсиада - 2007". 19.45 "Спорт - менинг ҳаётим". 20.00 "Моя девушка". 20.50 Автоспорт. Акрополисте раллиси. 21.30 "Хабарлар" (узб) 21.50 Кино Востока. "Император и убийца". Художественный фильм (2-қисм) 23.05 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари 08.00 Марказ NEWS (узб) 08.10 Мировые хиты 09.00 Сериал «Ва-банк» 9-серия 10.20 «Премьера» (узб) 10.50 Ўзбек наволари 11.00 «Реальные девочки» худ.фильм 12.45 Мировые хиты 13.00 «Олдузли пайшанба» 13.30 Ўзбек наволари 14.00 Марказ NEWS (рус) 14.10 Мировые хиты 14.30 Ўзбек наволари 15.00 Теленяня 15.45 Мировые хиты 16.15 Ўзбек наволари 17.00 «Топ-20» 17.45 Ўзбек наволари 18.00 Марказ NEWS (узб) 18.10 Ўзбек наволари 19.00 Сериал «ВА-БАНК» 10-серия 20.20 «Сайилгоҳ» 20.35 Ўзбек наволари 21.00 «Великолепная семерка» 21.30 Ўзбек наволари 22.00 «БУМЕР. ФИЛЬМ ВТОРОЙ» худ.фильм 00.15 Миксер

комедии «Вас ожидает гражданка Никанорова» 7.50 Концерт Иллы Резника «Служить России» 9.00 Новости 9.10 Фильм «Костяника. Время лета»(2006 год) 11.00 Новости 11.25 Фильм «Князь Владимир» 12.55 Москва. Кремль. Церемония вручения государственных премий Российской Федерации. По окончании -Новости (с субтитрами) 14.00 Премьера. Праздничный концерт 15.15 Павел Майков в приключенческом фильме «Неслужное задание» 17.00 Вечерние новости (с субтитрами) 17.10 Премьера. «Минута славы». Необыкновенный концерт 20.00 Время 20.20 Премьера. «Минута славы». Необыкновенный концерт. Продолжение 21.55 Вера Алентова в комедии Владимира Меньшова «Ширли-мырли» 0.20 Рита Хейворт в триллере «Гильда» 2.30 Сериал «Инстинкты»

«Финист - ясный сокол». 1975г. 7.30 ПРЕМЬЕРА. «Символы нашей страны». Мультфильм. 7.55 Владимир Корнев, Анастасия Вертинская и Михаил Козаков в фильме «Человек-амфибия». 1961г. 9.55 «Поющий и танцующий «Аншлаг». 12.05 Алена Хмельницкая, Любовь Полищук, Ольга Аросева, Алексей Макаров, Игорь Бочкин и Анна Михайловская в фильме «Самая красивая». 2005г. 13.00 ВЕСТИ. 13.20 Алена Хмельницкая, Любовь Полищук, Ольга Аросева, Алексей Макаров, Игорь Бочкин и Анна Михайловская в фильме «Самая красивая». Продолжение. 16.00 Мультпликационный фильм Иллы Максимова «Добрый Никитич и Змей Горыныч». 2006г. 17.05 «Голубой огонек на Шаболовке, или Зимний сон в летний вечер». 19.00 ВЕСТИ. 19.15 «Голубой огонек на Шаболовке, или Зимний сон в летний вечер». Продолжение. 21.15 Владимир Толокников в комедии «Хоттабыч». 2006г. 23.15 «Россия молодая». Праздничный концерт. Прямая трансляция с Красной площади. 1.15 Лайза Миннелли, Дадли Мур, Джон Гилгуд и Кэти Бэйтс в комедии «Артур-2 на мели» (США). 3.25 Канал «Евроныос» на русском языке.

ЧОРШАНБА 13

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. "Болалар сайёраси". 8.40 1. "Олтин тож". Телеуини. 2. "Қундуз амакиннинг қиссалари". Мультсериал. 9.30 ТВ анонс. 9.35 Ф.Тошматов номидаги дуторчилар ансамблининг концерти. 9.55 "ИИВ хабарлари". 10.10 "Чолиқуши". Телесериал. 10.45 "Банк ва мижоз". 10.55 Дунё иқлими. 11.00 "Ахборот".

11.10 ТВ анонс. 11.15 "ТВ шифокор". 11.20 "Икки тақдир". Телесериал. 12.00 "Самарқанд - 2750". 12.05 "Ягона оилада". 12.25 "Одамлардан бири". 12.45 ТВ анонс. 12.50 "Мухаббат гўшаси". Телесериал. 13.45 Олтин мерос. 13.55 Дунё иқлими. 14.00 "Ахборот". 14.15 ТВ анонс. 14.20 "Олам ва одам" дастури: "Қусто командасининг сув ости саргузаштлари". 15.10 "Хаёт манзаралари". 15.20 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу. 16.10 "Шукрона". "Болалар сайёраси". 16.30 1. "Бизнинг кутубхона". 2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар". 17.00 "Ахборот".

17.10 ТВ анонс. 17.15 Олтин мерос. 17.20 "Эркин иқтисодиёт". 17.40 "Таълимага эътибор - келажакка эътибор". 18.00 "Маргилон-2000". 18.05 "Оханглар оғушида". 18.15 "Оила - жамият таянчи". 18.35 "Минг бир ривоят". 18.40 "Ошин". Телесериал. 19.10 "Сизнинг адвокатингиз". 19.15 "Бизнес ангилликлари". 19.20 Дунё иқлими. 19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 ТВ анонс. 20.05 "ТВ шифокор". 20.10 "Чолиқуши". 21.00 "Ахборот". 21.40 "Қишлоқ ҳаёти". 22.00 "Мухаббат гўшаси". 23.10 "Икки тақдир".

7.00 "ЯНГИ ТОНГ". 9.00 "Давринг боласи". 9.15 "Болалар табасуми". 9.20 "Зерда". Сериал. 10.00 "ДАВР". 10.20 "Зерда". Сериал. 10.55 "Эртақ сўнган юлдузлар". 11.15 "Давр мавзуси". 11.30 "Нафосат олами". 12.00 "Ватанпарвар". 13.00 "ДАВР". 13.15 "Давринг боласи". 13.30 "Афсона ва ҳақиқат" туркуми: "Вулкон". 14.15 "Қор алангаси". 14.50 "Ҳеч нима ҳақида битиклар".

15.00 "ЯНГИ КҮН". 16.00 "ДАВР". 16.15 "Ватаним!". 16.20 "Қор алангаси". 16.50 "Қонун ихроси". 17.00 Ижтимоий ҳимоя йиллиги: "Мурувват". 17.10 "Тасвир ва таассурот". Микаела:жело. 17.25 "Самарқанд - 2750 ёшда!". 17.30 "Мўъжизавий дунё" туркуми: "Болаларга жониворлар ҳақида". 18.25 "Истиқбол тимсоллари". 18.35 "Ғазал мулки". 19.00 "ДАВР". 19.30 "Қор алангаси". 20.10 "СПОРТЛОТО". 20.20 "Оқшом кўнгирокларни". 20.25 "Автопатруль". 20.50 "Зерда". Сериал. 21.35 "Ешлик наволари". 22.00 "ДАВР". 22.50 "Гул ифори".

7.30 Салом, Тошкент!" 8.35 "Ғадалупе". 9.15 "Телекурьер-маркет". 9.55 "Репортаж". 10.05 "Мулоҳаза унун мавзу". 11.10 - 12.40 Кино: "Фантастическая четвертка". 17.55 Мультфильм "Телекурьер - маркет". 18.30 "Пойтахт". 18.50 "Ғадалупе". 19.50 "Мисли гахвар". 20.00 "Пойтахт". 20.20 "O'zbektelefilm" предствляет: "Фаззатена". 20.50 "Интервью". 21.00 "Жозиба". 21.30 "Пойтахт". 21.50 "Телекурьер-маркет". 22.10 "Ортим жамоли". 22.30 "Пойтахт". 22.50 Кино: "С мня хватит".

7.00 "Бодрое утро". 8.05 "Малахов +". 9.00 "Хабарлар" (рус) 9.20 "Детективы". 9.50 "Хабарлар" (узб) 10.10 Футбол. Ўзбекистон кубоги. "Нефчи". "Бухоро". 11.00 Кураш. 11.30 "Жаҳон спорти юлдузлари". *** 18.00 "Болалар спорти". 18.15 "Муסיкий тайм". 18.50 "Путешествия натуралиста". 19.15 "Халқ уйинлари". 19.35 "Футбол мудиал". 20.00 "Моя девушка". 20.50 Автоспорт. 21.50 Фантастическое кино: "Планета Ка-пакс". Х/ф 22.50 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек навалари
07.30 «Премьера» (рус)
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 «Навбат» Рашид Холиков билан
08.50 Ўзбек навалари
09.00 Серил «Ва-банк» 10-серия
10.20 Мировые хиты
10.30 Ўзбек навалари
11.00 «Бумер. Фильм второй» худ. фильм
13.15 Ўзбек навалари
14.00 Марказ NEWS (узб)
14.10 Ўзбек навалари

15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 «Сайилгоҳ» (рус)
16.15 Мировые хиты
17.00 Ўзбек навалари
18.00 Марказ NEWS (рус)
18.10 Ўзбек навалари
19.00 Серил «ВА-БАНК» 11-серия
20.20 Ўзбек навалари
21.00 «Миссия неповторима»
21.30 Ўзбек навалари
22.00 Киноколлекция «МАЛЕНЬКАЯ МИСС СЧАСТЬЕ»
00.00 Миксер

4.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Малахов+»
9.00 «Агент национальной безопасности»
10.05 «Поле чудес»
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Без комплексов»
12.30 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Вне закона. «Семейный разговор»
14.50 «Любовь как любовь»
15.55 «Федеральный судья»

17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.15 «Пусть говорят»
18.00 «Татьянин день»
18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 Премьера. Фильм «Единственному, до востребования»
22.10 Теория невероятности. «Стать бессмертным»
23.00 Ночные новости
23.15 «Наталья Гундарева. Личная жизнь королевы»
0.15 X/ф «Живите в радости»
1.40 Фильм «Мутация»
2.00 Время
2.30 Фильм «Мутация». Про
3.30 «Австралия. Город-антипод»

4.00 «Доброе утро, Россия!»
7.45 «Во всем прошу винить Билла»
8.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
9.00 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
10.50 Игорь Класс, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина». 2007г.

12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
13.00 ВЕСТИ.
13.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулагин и партнеры».
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Ярослав Бойко и Маргарита Шубина в телесериале «Неотложка».
17.05 «Танго втроем». Телесериал.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБ-

ЛАСТЬ.
20.05 «Спокойной ночи, малыши!».
20.15 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. «Опера. Хроники убойного отдела».
22.15 «Мой серебряный шар. Дети Троцкого». Ведущий - Виталий Вульф.
23.15 «ВЕСТИ+».
23.35 ПРЕМЬЕРА «Невидное - невероятное».
0.05 «Синемания».
0.40 «Дорожный патруль».
0.55 НОЧНОЙ СЕАНС. Кристиан Слэйтер в фильме «Постель из роз» (США), 1996г.
2.20 Канал «Евроноос» на русском языке.
3.40 ВЕСТИ.

ПАЙШАНБА 14

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 1. «Кувнок старлар». Телесериал.
2. «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
9.45 Халқ чолғулари оркестрининг фестивали.
10.05 ТВ анонс.
10.10 «Чолиқуши». Телесериал.
10.45 «Сизнинг адвокатингиз».
10.50 «Бизнес янгиликлари».
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор».
11.20 «Икки тақдир». Телесериал.
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 «Самарқанд - 2750».
12.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Анҳор - ҳаёт суви».
12.25 «Рангин дунё».
12.45 ТВ анонс.
12.50 «Муҳаббат гўшаси». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» да-

стури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «Ватанпарвар».
16.10 «Бир ўлка-ки»
«Болалар сайёраси»:
16.30 1. «Болалар дунёси».
2. «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.20 «Иқлими».
17.40 «Шифокор қабулида».
18.05 «Оханлар оғушида».
18.15 «Яхшилар ёди».
18.35 «Минг бир ривоят».
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 ТВ анонс.
19.15 «Молия ва банк хабарлари».
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Чолиқуши». Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «Муҳаббат гўшаси». Телесериал.
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.10 «Икки тақдир». Телесериал.
23.55-00.10 Тунги навалари.

19.00 «ДАВР».
19.30 «Қор алангаси». Серил.
20.10 «KINOMANIYA».
20.40 «Эълонлар».
20.50 «Зерда». Серил.
21.35 «Ешлик навалари».
21.55 «Иқлим».
22.00 «ДАВР».
22.30 «SMS-музыка». Ёш ижроичилар танлови.
22.50 «Гул ифори». Серил.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Гвадалупе».
9.15 «Телекурьер - маркет».
9.35 «Мисли гавхар».
9.50 «ТВ юрист».
9.55 «Юртим жамоли».
10.10 «Интервью».
10.50 - 12.30 Кино: «С меня хватит».
17.55 Мультфильм
18.05 «Телекурьер-маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Гвадалупе».
19.50 «Иктидод - ревью»
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
20.15 «ТВ юрист».
20.20 «Тошкент ва тошкентликлар». Бевосита мулоқот.
21.00 «Жозибба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «ТВ юрист».
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Келажакка интилиб».
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
22.45 «Анонс».
22.50 Кино: «Жандарм и инопланитянин».

7.00 «Бодрое утро».
8.05 «Малахов +».
9.00 «Хабарлар» (рус. тилида)
9.20 «Детективы».
9.50 «Хабарлар» (узб. тилида)
10.10 «Тақдир чизгилари».
10.30 Кураш. Республика биринчилиги.
11.00 - 12.00 Легкая атлетика. Международный турнир.
18.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. «Кувурич» - «Трактор» Тўғридан - тўғри олимб курастилади. Танафусда. «Хабарлар» (рус тилида)
19.50 «Муסיкий тайм».
20.00 «Моя девушка». Серил.
20.50 «Мониторинг».
21.10 «Икки ашик орасида».
21.30 «Хабарлар» (узб. тилида)
21.50 Фантастическое кино: «Планета Ка-пакс». Художественныйфильм (2-кисм)
22.55 Еврофутбол.

11.00 «Маленькая мисс Счастье» худ.фильм
13.00 Ўзбек навалари
14.00 Марказ NEWS (рус)
14.10 Мировые хиты
14.30 Ўзбек навалари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Ўзбек навалари
17.00 «Великолепная семья»
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.10 Мировые хиты
19.00 Серил «ВА-БАНК» 12-серия
20.20 «Спецрепортаж»
21.00 «Юлдузи пайшанба»
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «ПОМНИ ОБО МНЕ»
00.20 Миксер

18.55 «Улицы разбитых фонарей».
20.00 Время
20.30 X/ф «Лилии для Лилии»
22.20 «Судите сами»
23.10 Ночные новости
23.30 X/ф «Предназначение. Пробуждение»
1.15 X/ф «Летите домой».
2.00 Время
2.30 X/ф «Летите домой».

ЖУМА 15

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 «Болалар сайёраси»:
8.50 1. «Цирк, Цирк, Цирк».
2. «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
9.35 ТВ анонс.
9.40 «Табаррук замин».
10.10 «Чолиқуши». Телесериал.
10.45 «Минг бир ривоят».
10.50 «Молия ва банк хабарлари».
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор».
11.20 «Икки тақдир». Телесериал.
12.00 Самарқанд-2750.
12.05 «Юртим бўйлаб» дастури: «Замонавий ўзбек миниатюраси». Премьера.
12.25 «Қишлоқ ҳаёти».
12.45 ТВ анонс.
12.50 «Муҳаббат гўшаси». Телесериал.
13.45 «Зиллол». Фольклор кўшиқлари.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «Заранг қоса». Видеофильм.
16.00 Ю. Ражабий номидидаги маком ансамблининг концерти.

16.20 «Меҳр қузда». Хатларга шарҳ.
«Болалар сайёраси»:
16.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 Эски альбом.
17.20 2007 йил - Иجتимойий химоя йили: «Саломатлик» дастури.
17.40 «Обод манзиллар».
18.00 «Маргилон - 2000».
18.05 «Оханлар оғушида».
18.15 «Минг бир ривоят».
18.20 «Хидоят сари».
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.15 «Бизнес янгиликлари».
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «Чолиқуши»
20.10 «Ахборот».
21.40 Эркин мавзу.
22.00 «Муҳаббат гўшаси».
23.10 «Икки тақдир».

14.50 «Давр-репортаж».
15.00 «ЯНГИ КУН».
15.55 «Иқлим».
16.00 «ДАВР».
16.15 «Ватаним!»
16.20 «Истикбол тимсоллари».
16.30 «KINOMANIYA».
17.00 «Сехри қўллар».
17.30 «Муъжизавий дунё» туркуми: «Усимликларнинг кўринмас олами».
18.20 «Автопатруль».
18.35 «Ғазал мулки».
18.55 «Иқлим».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Қор алангаси». Серил.
20.10 «Табассум қил!»
20.15 «Дунё таомлари».
20.35 «Оқшом кўнжироклари».
20.40 «Эълонлар».
20.50 «Зерда». Серил.
21.40 «Ешлик навалари».
22.00 «ДАВР».
22.50 Жаҳон киноси: «Терминал». 1-қисм

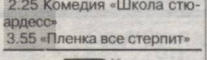
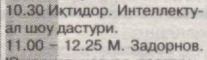
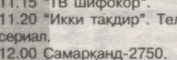
20.20 Мир животных: «Динго». 1-қисм.
20.50 «Репортаж» /рус/.
21.00 «Жозибба».
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурьер - маркет».
22.10 «Маърифат фидойилари».
22.30 «Пойтахт»
22.50 Кино: «Неуязвимый»/Премьера/.
00.35 - 00.40 «Хайрли тун»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек навалари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 «Топ-20»
09.00 Серил «Ва-банк» 12-серия
10.20 Ўзбек навалари
11.00 «Помни обо мне» худ.фильм
13.20 Ўзбек навалари
14.00 Марказ NEWS (узб)
14.10 Мировые хиты
14.30 Ўзбек навалари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек навалари
18.00 Марказ NEWS (рус)
18.10 Ўзбек навалари
18.30 «Сайилгоҳ»
18.45 Мировые хиты
19.00 «Кулинар фантазиялари»
19.30 Мировые хиты
20.00 Ўзбек навалари
21.00 «Кинокурьер»
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ТРИ ИКСА» худ. фильм
00.20 Миксер

безопасности».
10.05 «Улицы разбитых фонарей».
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Доктор Курпатов»
12.25 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Вне закона. «Игра в прятки»
14.50 «Любовь как любовь».
15.55 «Федеральный судья»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.15 «Пусть говорят»
18.00 «Татьянин день».
18.55 «Поле чудес»
20.00 Время
20.25 Премьера. «Розыгрыш»
21.30 X/ф «Терминал»
23.35 X/ф «Открытый простор»
2.00 Время
2.25 Комедия «Школа стюардесс»
3.55 «Пленка все стерпит»

12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
13.00 ВЕСТИ.
13.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулагин и партнеры».
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Марина Александрова, Александр Збруев и Ирина Алексимова в фильме «Северное сияние». 2001г.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.15 «Пятая студия» с Сергеем Билевым.
19.50 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
20.10 «Спокойной ночи, малыши!».
20.25 «Юрмала». Международный фестиваль юмористических программ.
22.00 Татьяна Васильева, Андрей Болтнев, Игорь Костелецкий и Леонид Куравлев в детективе «Кодекс бесчестия». 1993г.
1.00 Рене Зеллвегер и Юэн МакГрегор в комедии «К черту любовь!» (США), 2003г.
3.05 «Дорожный патруль».
3.15 ПРЕМЬЕРА. Билл Пакстон в телесериале «Большая любовь» (США).
4.10 Александр Лыков, Михаил Филиппов и Петр Зайченко в комедийном телесериале «Дзисай». 2004г.

ШАНБА 16

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.50 "Шифокор қабулида".
9.15 ТВ анонс.
9.20 "Муслик дунёси".
9.40 1. "Рагннгамон". 2. "Дидар".
10.20 "Чоликуши". Телесериал.
10.55 ТВ анонс.
11.00 "Ончалар мактаби".
11.20 "Икки тақдир". Телесериал.
12.00 "Заковат".
12.50 "Муҳаббат гўшаси". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Хонадон".
14.45 "Осмондаги болалар". Бадий фильм.
"Болалар сайёраси":
16.15 1. "Уйла, Изла, Топ!" Телемусоба.
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.20 ТВ анонс.
17.30 "Олтин бешик".
18.00 "Оханлар оғушида".
18.10 "Саломатлик сирлари".
18.30 "Минг бир ривоят".
18.35 "Меҳр кўзда".
19.15 "Суғурта оламида".
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".

20.10 "Чоликуши". Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 Жаҳон опера санъати юлдузлари. М. Разақова ва М. Касрашвили.
22.20 "CINEMA.UZ".
22.45 "Меҳрибонлик". Бадий фильм.
23.55-24.00 Тунги наволар.

7.00 "ЯНГИ ТОНГ".
9.00 "Давринг боласи".
9.15 "Болалар табассуми".
9.20 "Зерда". Сериал.
9.55 "Икким".
10.00 "ДАВР".
10.20 Таътил тўхфаси: "Қизиқувчан маймунча".
12.10 "Дунё тасмолари".
12.30 "Сехрли кўллар".
13.00 "ДАВР".
13.15 "Давринг боласи".
13.30 "Афсона ва ҳақиқат" туркуми: "Тўғри".
14.15 "Қор алангаси". Сериал.
14.50 "Солиқ хизмати хабарлари".
15.00 "ЯНГИ КУН".
16.00 "ДАВР".
16.15 "Ватанам!".
16.20 "Матонат".
16.35 "Автопатрул".
16.50 "Ер сайёраси". Илмий-оммабоп фильм.
17.40 "Бу шундай бўлган эди".
18.00 Иجتимойи ҳимоя йиллиги: "Саховат".
18.40 "Ғазал мулки".
19.00 "ДАВР".
19.30 "Каталог".
19.40 "Ўзбегим санъати".

20.00 "Дилроз". Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Равшан Комилов.
20.30 "Самарқанд - 2750 ёшда!"
20.50 "Зерда". Сериал.
21.40 "Хен нима ҳақида битиклар"
21.50 "Оқшом кўнгираклари".
21.55 "Икким".
22.00 "ДАВР".
22.30 "SMS-муслик". Ёш ижроичилар танлови.
22.50 Жаҳон киноси: "Терминал". 2-қисм.

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.15 "Телекурьер-маркет".
9.35 "Маърифат фидойилари".
10.00 "Саломат бўлинг".
10.35 "Репортаж" /рус/.
10.45 "Афиша" /рус/.
10.55 "ТВ юрист".
11.05 - 12.40 Дни летних каникул: "Джуманжи".
17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Анонс".
18.50 "Ғадалупе". Телесериал.
19.30 "Муслик SMS".
19.55 "Анонс".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
20.20 Мир животных: "Динго". 2-қисм.
20.50 "Интервью".
21.00 "Жозиб".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Истеъдод".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Проклятие золотого цветка" /Премьера/.

SPORT

7.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
7.50 "Бодрое утро".
8.50 "Хабарлар" (рус тилида)
9.10 Мультифильм.
9.20 "Смак".
10.00 "Соғлом оила".
10.30 Жийом мир. Научно-популярный фильм.
11.20 "Военное дело".
11.40 "Стать ближе". Шоу-программа.
12.20 "Нокаут".
12.45 - 13.45 "Дув-дув гап". Шоу дастури.
18.00 Мультифильм.
18.15 "Муслик тайм".
18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
18.50 "Фоторевю".
19.10 "Универсиада - 2007".
19.25 "В яблочко".
19.40 "Застава".
19.55 "Юлдузли матч".
20.15 "Король ринга".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
21.50 SMS РИНГ.
22.20 SMS комедия.
23.50 Еврофутбол.
1.25 "Тунгинг осуда бўлсин!"

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (узб)
08.10 Ўзбек наволари
09.00 Мировые хиты
09.30 "Кинокурьер"
10.00 "Сайилгоҳ"
10.15 Ўзбек наволари
11.00 "Три икса" худ фильм
13.20 Ўзбек наволари
14.00 "Премьера" (узб)
14.30 Мировые хиты

15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
17.00 «Спецрепортаж»
17.40 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.00 «Нават Рашид Холиков билан»
21.40 Ўзбек наволари
22.00 Хинд киноси «ДУСТИМ-НИНГ ТУЙИ» бадий фильм

ЎЗБ

5.00 Новости
5.10 «Гени и злодеи»
5.35 Х/ф «Заложница»
7.20 «Играй, гармонь любимая!»
8.00 «Здоровье»
8.40 «Слово пастыря»
9.00 Новости
9.20 «Смак»
9.55 «Михаил Евдокимов. Последние 24 часа»
11.00 Новости (с субтитрами)
11.15 Премьера. «Звери: Ты мне, я тебе»
12.20 Премьера. Одни дома в комедии «Кот»
13.45 «Ералаш»
14.10 Премьера. Концерт «Народная марка» в Кремле
15.45 Премьера. Фильм «Мой личный враг»
17.00 Вечерние новости
17.15 Фильм «Мой личный враг». Продолжение
20.00 Время
20.20 Премьера. Фильм «Двойная фамилия»
22.05 «Что? Где? Когда?». Финал
23.25 Х/ф «Анаконда»
1.00 Х/ф «Валентин и Валентина»
2.40 Эдвард Радзинский. «Дом Романовых. Любовь и смерть» фильм 4-й
3.50 Канал «Евроньюс» на русском языке.

PTP

5.00 «Доброе утро, Россия!».
6.30 «Студия Здоровье».
7.00 ВЕСТИ.
7.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
7.20 «Военная программа» Александра Сладкова.
7.45 «Утренняя почта».
8.20 «Субботник».
9.00 «Вокруг света».
10.00 ВЕСТИ.
10.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
10.20 РОДНОЕ КИНО. Андрей Миронов, Наталья Фатеева, Евгений Жариков, Наталья Кустинская и Геннадий Нилов в комедии «Три плюс два». 1963г.
12.15 «Клуб сенаторов».
13.00 ВЕСТИ.
13.20 ПРЕМЬЕРА. «Смеемся разрешается». Юмористическая программа.
15.00 «Национальный интерес». Ток-шоу Дмитрий Киселева.
15.55 «Формула власти». Хосни Мубарак - президент Египта.
16.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
17.00 «Субботний вечер».
19.00 ВЕСТИ.
19.15 СДЕЛАН В РОССИИ. ПРЕМЬЕРА. Павел Майков и Иван Бортник в лирической комедии «Барин». 2006г.
21.20 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. Эдвард Нортон, Джессика Бил и Рудрус Сьюэлл в фильме «Иллюзионист» (США). 2006г.
23.30 ПРЕМЬЕРА. Остроожетный фильм «Черная дыра» (США). 2005г.
1.15 «Горючая десятка».
2.15 НОЧНОЙ СЕАНС. Вэл Килмер и Майкл Мэдсен в детективе «Убий маня еще раз» (США). 1989г.
3.50 Канал «Евроньюс» на русском языке.

ЯКШАНБА 17

ЎЗБЕКИСТОН

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси":
8.45 "Кичкина малика". Бадий фильм.
10.10 "Саломатлик сирлари".
10.35 Самарқандни 2750-йиллиги олдидан. "Самарқандни. куйлайман". Республика кўрик-танлови.
11.30 "Чоликуши". Телесериал.
12.05 "Денгиздан томчи".
12.35 "КиноТеатр".
13.05 "Гоҳи шодлик, гоҳи ғам". Бадий фильм. 1-қисм (Хиндистон)
14.50 ТВ анонс.
14.55 "Гоҳи шодлик, гоҳи ғам". Бадий фильм. 2-қисм.
16.30 "50/50". Ток-шоу.
17.20 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси":
17.25 "Олтин тож". Телевизион ўйин.
18.00 "Одама эрсанг"
18.20 ТВ анонс.
18.25 "Интеллектуал ринг".
19.10 "Оханлар оғушида".

19.20 Дунё иқлими.
19.30 "Тахлилнома" (рус тилида)
20.05 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
21.00 "Тахлилнома".
21.45 ТВ анонс.
21.50 "Оҳанрабо".
22.30 "Соқов ва муҳаббат". Бадий фильм.

7.00 "Қароқчи чоллар".
8.30 "Болалар давраси".
9.00 "Якшанба нонуштаси".
9.20 "Зерда". Сериал.
10.00 "ВАТАНПАРВАР".
11.00 "Journal".
11.20 "Эверест".
12.00 Таътил тўхфаси: "Фантомас Скотленд-Ярдга қарши".
13.45 "Ниҳол" мукофоти совриндори Шарофиддин Муродов куйлайди.
14.15 Таътил тўхфаси: "Терабия мамлакатлари сари".
15.45 "Чемпион сирлари".
16.05 "Ринг қироллари".
16.55 "Болалар табассуми".
17.00 "Қирол Шер-3". М/ф
18.15 "Айланай"
18.35 "Ғазал мулки".
18.55 "Икким".
19.00 "Давр ҳафта ичида".
19.30 "ТВ-анонс".
19.35 "Табассум кил!".
19.40 "Кўзгу". Ҳажвий дастур.
20.00 "Тараннум".
20.45 "Оқшом кўнгираклари".
21.30 Жаҳон киноси: "Дик ва Жейн".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Ғадалупе". Телесериал.
9.15 "Телекурьер - маркет".
9.35 "Афиша".
9.55 "Интервью".
10.05 Кино: "Еттинчи жин".
11.10 "Истеъдод".
11.25 "Телекурьер-маркет".
12.15 Дни летних каникул: "Назавка дря акулы" /Премьера/.
13.25 "Дорикона эштакиди" /рус/.
14.15 Кино: "Праклятие золотого цветка".
16.05 "Телекурьер-маркет".
16.25 "Саргузаштлар ороли".
16.55 "Фаровонлик бекати".
17.15 Кино: "Устаси фаранг".
19.30 "Жозиб".
19.55 CINEMA.UZ.
20.25 "Нима учун?"
21.05 "Туризм ҳақида" /рус/.
21.40 Якшанба кинозалы: "Там, где течет река".

SPORT

7.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
7.50 "Бодрое утро".
8.50 "Хабарлар" (рус тилида)
9.15 "Непугёвые заметки".
9.35 "Пока все дома".
10.25 "Фазенда".
11.00 "Кувнок стартлар".
11.40 "Ракибингиз гроссмейстер".
12.00 "Соғлом авлод юлдузлари".
12.45 - 13.35 ПроФРИНГ.

18.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Пахтакор" - "Нефчи". Тўридан - тўғри олиб кўрсатилди.
19.50 "Муслик тайм".
20.00 "Спорт уик-энд".
20.35 "Келин-куёв". Шоу дастури.
21.30 "Талқин". Информацион-таҳлилий кўрсатув.
22.00 Мелодрама на экране: "Театр". Художественный фильм.
23.40 Еврофутбол.
1.15 "Тунгинг осуда бўлсин!"

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
09.30 Ўзбек наволари
11.00 Хинд киноси «Дустимнинг туйи» бадий фильм
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Ўзбек наволари
16.30 "Премьера" (рус)
17.00 Ўзбек наволари
17.30 "Юлдузли пайшанба"
18.00 Марказ NEWS узб)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Сайилгоҳ"
18.45 Мировые хиты
19.30 Ўзбек наволари
21.00 «Топ-20»
21.45 Мировые хиты
22.00 «ДЕРЖИ РИТМ» худ. фильм
00.15 Миксер

ЎЗБ

5.00 Новости
5.10 «Виктор Цой. Жизнь как кино»
5.55 Георгий Тараторкин, Анатолий Папанов в фильме «Дела сердечные»
7.40 «Служи Отчизне!»
8.10 «Умники и умники»
9.00 Новости
9.15 «Непугёвые заметки» с Дмитрием Крыловым
9.35 «Пока все дома»
10.25 «Фазенда»
11.00 Новости (с субтитрами)
11.10 «Прозвание». Премия лучшим врачам России
12.55 Геннадий Хазанов, Вячеслав Невинный в комедии «Полицейские и воры»
15.00 Футбол. Чемпионат России. «Москва»-«Спартак». Прямой эфир
17.00 «Времена» с Владимиром Познером
18.05 Марлон Брандо, Максимилиан Шелл в комедии «Ночичок»
20.00 Воскресное «Время». Информационно-аналитическая программа
20.45 Премьера. Расселл Кроу в фильме «Нокдаун» (2005 год)
23.15 Джулия Робертс, Дастиин Хоффман в фильме Стивена Спилберга «Капитан Хук»
1.35 Лейтенант Коломбо в детективе «Фатальный выстрел»
3.00 Сериал «Инстинкт убийцы». Заключительная серия

PTP

5.00 Альберт Филов и Лев Борисов в фильме «Золотая баба».
6.30 «Сельский час».
7.00 ВЕСТИ.
7.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
7.20 «Диалоги о животных».
7.50 «Поединок». Мультифильм.
8.05 «Аншлаг и Компания».
9.05 «Сам себе режиссер».
10.00 ВЕСТИ.
10.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.20 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
10.50 «Сто к одному». Телеигра.
11.45 «Смехопанорама Евгения Петросяна».
12.15 «Парламентский час».
13.00 ВЕСТИ.
13.20 «Фитиль №137». Сатирический тележурнал.
14.10 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.40 «Честный детектив». Авторская программа Эдуарда Петрова.
15.10 Дмитрий Певцов, Татьяна Скороходова и Андрей Болтнев в боевике «Мафия бессмертна». 1993г.
17.10 «Опера. Хроники убойного отдела».
19.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
20.00 «Специальный корреспондент».
20.25 Вера Воронкова в фильме «Иностранцы». 2006г.
23.00 ПРЕМЬЕРА. «Звуковая дорожка».
0.15 Джефф Голдблюм и Лоуренс Фишбер в остроожетном фильме «Под прикрытием» (США). 1992г.
2.30 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Роб Лоу и Том Сайзмор в телесериале «Доктор Вегас»
3.10 Канал «Евроньюс» на русском языке.

Изоҳга ҳолат йўқ

Рассом—А. Ҳақимов

Замонамиз аёлларининг кийиниш маданиятидаги ўзгаришлари.

**ШЕЪРИЯТ
ДАФТАРИДАН**

Осмонлардан, юлдузлардан тортишиб,
Булуллардан булулларга оғиниб,
Гоҳ шабнамни, гоҳ ёмеирни соғиниб,
Нигоҳингни еллар ичра изладим.

Суйган нафас кипригимга илмади,
Сен-ку эсламадинг, кўнглим синмади,
Дил ёмеири шаррос куйди тинмади,
Сел остида қолиб кетди изларим.

Узоқ-узоқларга боқдим, кулмадим,
Даргоҳингда кимман, ўзим билмадим,
Ёниб ўртамадим, бағрим тилмадим,
Мен фақат илғадим, ўКСИБ илғадим.

Ишқинг мана гулханларида,
Олов бўлиб кўнглим куняди.
Гўдак бўлиб, гул бўлиб кўнгли,
Фақат сени, сени суяди.

Сен-чи мағрур ўйларинг оша,
Нурсиз горга етарсан бир кун.
Қалбинг билан жаовб берасан,
Ошиқ дилнинг фигони учун.

Йиллар ўтар, ўтар гаплар ҳам,
Бир кун эслаб ўйга толарсан,
Кузатсалар мени боқийга,
Балки бир зум илғаб қоларсан.

Ўшанда мен бахтли бўларман,
Сўзларингни ёдингда тутгин.
Қисматга қўл берган руҳимни,
Гул ҳолида қайтишини кутгин.

Ишқинг мана гулханларида...

Эй сукунт-сокинлик сарвари,
Майлими ҳаловат сўрасам?
Юлдуздан орзулар ўғирлаб,
Муздек вужудингни ўрасам.

Сукунат, гувоҳсан, юлдузлар-
Бесадо ненидир айтади.
Барибир тўқолмай ҳасратин,
Олис масканга қайтади.

Фақат икроманки, ҳаёли
Бир кун осмонимга қайтмоқдир.
Ҳеч кимга айтмаган дардини
Эҳтимол, ўзимга айтмоқдир.

ЙЎЛАКДАГИ МАКТУБ
Ёмеир шивалайди тунги йўлакда,
Шўхлигини кўймас бу шадбод шамол.
Ожиз ҳазонларни эрмаклагандай,
Кўча четларига улоқтирган ҳол.

Таҳқирланиб қолган ҳазонлар аро,
Мажруҳ силкинади бир варақ қовоқ.
Юракни бир лаҳза ўйга солгувчи,
Қовоқдан инрайди маҳзун бир овоз:

“Бу тун қор бўралаб, бўралаб ёғар,
Деразмдан боқиб мўралаб ёғар.
Нигоҳлари худди нигоҳинг каби,
Қалбим боғларини оралаб ёғар”.

Қалблар шивирлайди тунги йўлакда,
Ёмеир ёш тўқади, тун ҳўрсинади.
Фарёд уролмайди бу ошиқ кўнгли,
Беқадр қовоқу дил ўқсинади.

Қор ёға бошлайди тунги йўлакда,
Ҳислар тўшалади қаватма-қават.
Шу қорлар остида кўйилиб ётар
Энг тоза муҳаббат, энг соф муҳаббат.

Шоира Ҳасан қизи -
Сурхондарё вилоятининг Денов туманидаги Минора маҳалласида таваллуд топган. Тошкент вилоят Давлат педагогика институтининг филология факультетини тамомлаган. Айни пайтда, Республика Олий ҳўжалик суди матбуот органида бўлим бошлиғи.

**АРМОНГА АЙЛАНМА,
ЮЛДУЗИМ...**

Армонга айланма, юлдузим,
Аламлар авжидан қайтгандир.
Қалбингга етказиб узурим,
Севгингга тавбасин айтгандир.

Армонга айланма, юлдузим,
Армоним сен билан ушалгай.
Нигоҳинг соғинган кипригим,
Пойингга гул бўлиб тўшалгай.

Армонга айланма, юлдузим,
Севгимиз саҳрода зор бўлди.
Ёлмоғиз макрига ишониб,
Ёлғизлик қўлида хор бўлди.

Армонга айланма, юлдузим,
Нурингга иштилиб келганман.
Энг сўнмас чўлпонлар бор, аммо,
Мен сени юлдузим деганман.

Армонга айланма, юлдузим,
Майли, ўзинг сўйган гулни ол.
Сени бахт деб билган бахтимга
Сўйинг тилагингни тилаб қол.

Армонга айланма, юлдузим,
Баҳорларинг олдиндадир, кут.
Гулзорлардан гул узар вақтингда,
Юрагинг дардига қулоқ тут.

Армонга айланма, юлдузим...

ЭСЛАЙСАНМИ ЎШАНДА...

Эслайсанми ўшанда,
Ёмеир шаррос кўйганди,
Шаббодалар шивирлаб
Сеҳрлатиб кўйганди.

Чақмоқдек чақнаганди
Илк бор айтган сўзларинг,
Отаидан қамашарди,
Кўрмас эди кўзларини.

Сен тинмай гапирардинг,
Ўтли-ўтли қарардинг,
Мени тортганди хаёл,
Кўзим гўмроҳ, тилим лол.

Жимгина ўлтирардим,
Ийманиб термулардим.
Ёдимда фақат бир сўз
Ўзин қиларди кўз-кўз:
“Сени яхши кўраман,
Ардоқлайман, севаман”.

Ёмеир ҳамон ёғарди,
Булулларни соғарди.
Осмон ошиқ бўлгандек
Сой юзига оғарди.

Шу мушис лаҳзаларда,
Шу оташ лаҳзаларда,
Ёмеир бўлиб ёғишни,
Булбул бўлиб қолишни

Жуда ҳам истар эдим,
Шабнамдек титрар эдим.
Момик булул тарқалиб
Куёш юзин очганда,
Бизлар учун атайлаб
Бир қучоқ нур сочганда,
Даста-даста гул териб,
Сўз бериб, кўнглим бериб

Дил розимиз айтгандек,
Сўйига ўйга қайтгандек.
Эслайсанми ўшанда,
Ёмеир шаррос кўйганди.
Шаббодалар эркалаб,
Сеҳрлатиб кўйганди...

Шоира ҲАСАН қизи

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

КЎЗИКОРИН ВА ЗАМБУРУҒЛАР НИМА?

Кўзиқорин ва замбуруғлар ҳам худди ўсимликлар сингари тирик организм ҳисобланади. Уларнинг турлари жуда кўп. Аксарият қисми ўрмонларда, дала-дашларда ўсади. Айримларини эса одамлар уй шароитида ҳам етиштирадилар. Кўзиқорин ва замбуруғнинг кўйи қисми думалоқ узун устунча шаклида бўлиб, у оёқ деб аталади. Улар ана шу оёғи ёрдамида ердан озуқа олиб ўсади. Юқори қисми эса “қалпоқ” деб аталади ва кўришидан ҳақиқатан ҳам мексикаликларнинг кенг айвонли самбреро қалпоғини эслатади. Кўзиқорин ва замбуруғлар оқ, қизил, жигар ранг, доғ-доғ рангли бўлади.

Таркибида хлорофилл бўлмагани ва ўзи озуқа моддалар ишлаб чиқармагани боис кўзиқорин ва замбуруғларни ўсимлик деб бўлмади. Аммо улар ҳайвонот олами вакилларига ҳам мутлақо ўхшамайди. Шу боис олимлар кўзиқорин ва замбуруғларни тирик мавжудотларнинг алоҳида, ўзига хос тури деб ҳисоблайдилар.

СУВ ЎТЛАРИДАН НИМА ФОЙДА?

Сув ўтлари кислотадан ишлаб чиқаради, ҳамда турли сув ҳайвонлари учун озуқа вазифасини ўтайди.

Сув ўтлари сувда мавжуд бўлган минераллар билан озикланади. Уларнинг айримлари илдиэлари ёрдамида сув ҳавзаси тубига ёпишиб олиши мумкин. Барча ўсимликлар сингари сув ўтлари таркибида ҳам хлорофилл мавжуд ва улар фотосинтез жараёнини амалга оширади. Сув ўтлари таркибида кўплаб минерал ва органик моддалар бўлгани учун улардан қишлоқ ҳўжалик экинлари учун ўғит тайёрланади. Айрим сув ўтлари эса дориворлик хусусиятига эга. Шу боис улардан фармацевтика, парфюмерия ва озик-овқат саноатида фойдаланилади. Космонавтлар учадиган космик кемаларни кислотадан билан таъминлаб туриш учун ҳам сув ўтлари қўлланилади.

КЎЗИКОРИН ВА ЗАМБУРУҒЛАР ФОЙДАЛИМИ?

Дунёнинг турли мамлакатларида оқ ва бошқа турдаги кўзиқоринлардан ва шампиньонлардан ҳар хил мазали таомлар ва салатлар тайёрланади. Уларнинг таркибида инсон организмни учун ниҳоятда фойдали бўлган минерал тузлар ва озуқа моддалар - протеинлар кўп бўлади.

Аксарият ҳолларда инсонлар шампиньонларни уй шароитида ёки махсус иссиқоналарда ҳам ўстиришади. Кўзиқорин ва замбуруғларнинг бошқа турлари эса ўрмонларда, дала-дашларда ўсади. Улар айниқса, ҳали кунлар илиқ бўлган, аммо ёмеир тез-тез ёғиб турадиган куз ойларида кўп учрайди. Одатда кўзиқорин ва замбуруғлар дарахтларнинг илдизига ёпишиб ўсади ва тўкилган барглари таркибидаги органик моддалар билан озикланади.

Кўзиқорин териш ва ундан овқат тайёрлаш пайтида жуда эҳтиёт бўлиш, истеъмолга яроқли турларини, захарлиларидан ажрата ола билиш шарт. Чунки айрим кўзиқорин ва замбуруғлар ташқи

кўришидан истеъмолга яроқлиларига жуда ўхшаб кетса-да, аслида ўта захарли бўлиб, уларни истеъмол қилган одам хатто ўлиши ҳам мумкин.

АЛЕКСАНДР ФЛЕМИНГ КИМ БЎЛГАН?

1881 йил Шотландияда туғилган Александр Флеминг жаҳон тиббиётига ва инсониятга энг катта фойда келтирган олимлардан бири ҳисобланади. У пенициллинни кашф этгани билан машҳур. Флеминг юқумли касаллик кўзгатувчиси бўлган бактерияларни ўрганар экан, беихтиёр могор ана шу бактерияларга қирғин келтирганини кузатди. Шунда у агар могор бактерияларни ўлдириш хусусиятига эга экан, ундан мана шу бактериялар кўзгаган касаллар билан оғриган беморларни даволашда қўлланиладиган дори воситаси олиши мумкин, деган ҳулосага келади. Тажрибалар жараёнида у могор антибиотик ажратиб олишга муваффақ бўлди. Мана шу могор лотин тилида “Penicillium Notatum” деб аталгани боис янги дорига ҳам “пенициллин” деб ном берилди. Мазкур ихтироси учун Флеминг 1945 йилда Нобел мукофотини олди.

ЯНА ҚАНДАЙ ЗАМБУРУҒЛАР ФОЙДАЛИ?

Нафақат истеъмолга яроқли кўзиқоринлар, балки яна бир тоифа замбуруғлар борки, улар ҳам инсонга кўп фойда келтиради. Улар жуда кичик ҳажмли бўлиб, фақат микроскоп ёрдамидагина кўриш мумкин. Масалан, ҳамирни ошириш, дон маҳсулотларидан пиво ишлаб чиқариш учун қўшиладиган ачитқилар (дрожжи) ҳам ана шу замбуруғлар гуруҳига қиради. Қолаверса, сутни увитиби, уни қатқай, йогуртга айлантириш учун ҳам саноат корхоналарида махсус замбуруғлар аралаштирилади.

МОХ ҚАЕРДА ЎСАДИ?

Мох ўсимликларнинг ўзига хос бир тури бўлиб, унинг бўйи 10 миллиметрдан 10 сантиметргача етади. У дарахтлар танасида, деворларда, тошларда ўсади. Асссий шарти намлик ўта юқори бўлиши керак. Моҳ гулламайди, чунки унинг буга ва илдизлари йўқ. У ўзи

нинг майда баргчалари ёрдамида ҳаводан намлик олиб озикланади. Қуруқ ҳавода мохнинг барглари қуриб қолади, аммо ёмеир ёғиб ўтиши билан улар яна жонлиб, яшил рангга қиради.

ДАРМОН тайёрлади.

Беш ойлик келин Дилоромнинг бир оғиз: "Мен шу ерда қоламан, ойи! Пешонамда нима бўлса, шунни кўраман!" - дейиши икки томон қудалар кўнглида ўзига хос портлаш содир қилди. Қайнонаси унинг тисмолида ўзига бир умрлик тиргак кўриб, уни бағрига босди. Ўз онаси эса кўзининг жони узилмасидан туриб, қизини эрдан ажралишга ундади...

Шундан сўнг Дилором ҳақида турли гап-сўзлар пайдо бўла бошлади. Кимдир: "Шундай чиройли, маълумотли қиз эрсиз қолишдан кўрқаяптими?" деса, бошқа биров: "Эссизгина, эри операциядан чиқмаса, гулдеккина қиз тул қолади?" дерди. Қайнотаси эса келинини тинмай дуо қилар, отаси эса нукул "Фарийштагинам!" деб қизини алқарди. Қайн эгачилари наздида Дилором қиёматлик сингилга айланди.

Бу гапларнинг биронтасини Дилоромнинг ўзи ҳам, қайнонаси Дилбархон ҳам эшитмасди. Иккала аёлнинг хаёли тўрт-беш кун "кома"да ётган Бахтиёрда бўлиб, бири кетса, билари қолиб, касалхонадан бери келишмасди.

Шундай дил хуфтон оғир кунларнинг бирида Дилоромнинг онаси юк машинаси ва икки-уч одамни олиб келиб, мол-мулкни олиб кетди. Қизига ҳам отлашиш кераклигини айтганда, қизи: "Мен шу ерда қоламан, ойи! Пешонамда нима бўлса, шунни кўраман!" - деб туриб олди. Эрининг бетоблиги Дилоромнинг ичини бир ўртаса, онасининг қилғилиги борлигини куйдириб юборди. Қайн эгачиларнинг кийимларини кийиб ўқишига бориб турди.

Шифокорлар Бахтиёрни операцияга тайёрлашар экан, кейинчалик йигитнинг бир умр ногирон бўлиб қолиш эҳтимоли борлигини айтишди.

Дилором қанчалик қийналмасин, уйдагиларга билдирмади. Ҳаёт ва мамот ўртасидаги олишув билан кўп кунлар ўтди. Тиббиёт институтини битирётган қизга кўп нарса аён эди. Аммо у эрининг яхши бўлиб кетишига ишонарди. Эндигина йигирма бешга кирган Бахтиёрнинг бу дарди - ошқозон яраси армияда, чўлда хизмат қилганининг, кейинчалик ҳам иш, ўқиш деб тўғри овқатланмаганининг натижаси эди. Бахтиёр иккиланмай операцияга розилик берганди.

Операциядан кейин мен барибир реанимацияда бўламан. Олдимга ҳеч кимни кўйишмайди. Сен уч-тўрт кун уйингга бориб, дамингни ол. Қолдирган ўқишларингни ўзлаштириб оласан, - деди эри операция арафасида Дилоромга.

- Менинг сал кам врач эканимни

унутдингизми? Дўхтирлардан аллақачон руҳсат олиб кўйганман. Операциядан сўнг менинг ихтиёримда бўласиз. Қани, айтганларимга кирмай кўринг-чи! - ҳазиллашди Дилором. Бу унинг эрининг яширин "кетма"ларига жўнган жавоби эди.

Ҳақиқатда ҳам Дилором йўқ пайтларда Бахтиёр ўз дарди билан ўзи ёлғиз қолишдан кўрқарди. Бу ерда ҳамма нараса, ҳатто деворлар ҳам кишига дори ҳидини уфураётганга ўхшайди, тунларнинг тонги кўринмайди, қанча ҳаракат қилма - уйку келмайди. Атрофдан оҳ-воҳ эшитилади, кимлардир ҳаёт

зарди. Унинг кўз ўнгиди чин аёл уйғонаётгани.

Операциядан бир ҳафтала ўтгач, Бахтиёрни палатага олиб чиқашди. Шуури қарахт бўлса-да, оёқ томонида Дилоромнинг ерга оплоқ чойшаб солганича қўлага қараб сажда қилаётганини илғади. У кўзларида шашқатор ёш билан Оллоҳдан эрининг соғлигини тиларди... Бахтиёр галати бўлиб кетди. Ичида ёнғокдек оташ у ёқдан-бу ёққа думалай бошлаганини сезди. Кўзларидан унсиз қайноқ ёш оқиб туша бошлади. Унинг уйғонганидан беҳабар Дилором кўзларини юзига олиб бориб, узоқ ва астойдил дуо

ором билан сўхбатларининг адоғи кўринмасди. У Бахтиёр қаравоти олдидаги паст курсига ўтириб унинг мадорсиз қўлини аста силаб туриб бирга кечира бошлаган ҳаётларини дақиқама дақиқа эсларди.

- Менинг махбубам қачон камолга ета қолди? - дея ўйларди ичида Бахтиёр. Нахотки кутилмаганда бошимизга тушган бу синовлар унинг аёллик ўзлигини топишига туртки бўлган бўлса?! Ё, Худо! Махбубамни топганимда ундан, чин муҳаббатимдан жудо қилмагин!" - дея ёлворарди ичида Бахтиёр.

Оллоҳ унинг дуоларини ижобат этиб, у тузала бошлади. Бир ойлardan сўнг уйига жавоб беришди. Уйига келгандан кейингина қайнонаси Дилоромнинг мол-мулкни олиб кетганини билди. Демак, унинг тирик қолишига ишонмаган. Қизи эса ишонбди. Бахтиёрнинг юраги шодликдан орзикаб тушди.

Ота-онаси, опалари ёрдамида хоналар тўлдирилган, бу хоналарда саранжомликдан ўзга яна меҳр-оқибат, муҳаббат файзи ҳукмронлик қиларди. Узигина эмас, уйдагиларнинг ҳаммаси Дилоромни ўзлариники қилиб қабул қилишгаётганидан йигитнинг дили яйради.

- Тузалганинг эвазига аданг: «Янги мебель, янги ҳижозлар олиб бераман», - деган эдилар. У ёқдан қудам ҳам "Молларини қандай олиб кетган бўлсак, шундайлигича олиб келиб берайлик", дедилар. Бирок келин кизим кўнмадилар: "Улингиз касал бўлиб, анча чиқим қилдингиз. Бизга ортиқча ҳашамлар керак эмас. Яхши тузалиб ишга тушиб кетсалар, худо хоҳласа, ҳаммасини ўзимиз оламиз!" - дедилар. - вазминлик билан тушунтирди онаси. Унинг "келин болом" сўзида меҳрдан ортиқ яна бир нарсаси бор эди.

- Бувижон, набира келинингиз мен билан бўлиб, сизга авваллигидеким қароладим. Уни уришмаяптими? - мавзун бошқа ёққа буриш илинжида аста сўради Бахтиёр хаёл оғушига чўмган бувисининг кўллари ни силар экан.

- Оҳ, болажоним-а! Қадимда келинларни синомаш учун уни ёз чилласи, қиш чилласидаги аҳволи руҳияти кўрилар экан! Ҳамма ҳам бу синовлардан яхши ўта олмас экан. Келин бўлиб тушганига кўп вақт ўтмаёқ, набира келинмен ўзининг қадами кутлуғлигини кўрсатди-қўйди! Илоҳо кўша қаринглари!

- Мана шу биргина дуонинг замирида келинга ишонч, меҳру муҳаббат ва олқиш бор эди...

Раҳима ШОМАНСУРОВА

САДОҚАМ

Аёл иқлими

Ҳаби 2007

билан видолашади... Ақлдан озиш ҳеч гап эмас...

Фақат қанийди кишида ҳеч бўлмаса ўлимингни муносиб кутиб оладиган куч бўлса? Биров келиб, қўлингни кесиб оламан ёки оёғингни бер, эвазига жонинг омон қолади, деса Бахтиёр жон-жон деб берарди. Жони омон қолса бўлгани. Фақат анча кейин, операциядан чиққан, узоқ тунлар Дилором билан биргаликда тонг ортирганида у ўзи учун бир галати кашфиёт қилди: ўша "жоним омон қолса бас" деганларида, ич-ичида қандай бўлса ҳам Дилором билан бирга бўлсам бўлди, деган фойий бир истак борлигини англади. Бахтиёр ўзидан ҳам кўпроқ хотини дард чекаётганини биларди. Вужудини парвариш қила туриб, дилига йўл топишга ҳаракат қилаётганини, қалбини ёлғизлик ва умидсизлик гирдобидан қутқаришга уринаётганини се-

қилди. Ўрнидан турар экан Бахтиёрнинг ҳолатини кўриб саросимага тушди. Жойнамоз вазифасини ўтаган чойшабнинг бир чети билан эрининг кўз ёшларини аста артиб олди. Уша тунда келин бўлиб тушганидан бери биринчи бор ўз ихтиёри билан Бахтиёрнинг озгин ва дардманд юзларидан ўлиб қўйди.

- Оғрик зўридан, касаллик ваҳимасидан эсингиз оғиб қолмасайди? - деб бирман кўрқдимки! Одам ёлғиз бўлса, миясига ҳар қил нарсалар келаверади-да...

Бахтиёр қаршисига турган ўзи каби озиб, шахло кўзлари яна ҳам катталашиб, маъсумлиги қолган Дилором билан боғланган ришталар бу давр мобайнида яна ҳам мустаҳкамланганини ҳис қилди.

Тунлари Дилором уни парвариш қилар, унинг барча хархашаларини кўтарарди. Бахтиёр ухламаган пайтлар Дил-

Беғубор ёшликнинг шўх-шодон фаслини эсламаган, уни кўмсамаган одам тоғилмас керак. Болалигинг бирга кечган ўртоқларинг, синфдошларинг билан учрашиб қолганда, ўша дамларни хўрсиниб эслайсан. "Қанийди, имкони бўлса, ўша давраларга бир қайтсам", дейсан. Мен унча шўх бўлмасам-да, қалтис ҳазилларинг ўйлаб топишга лойихачи эдим. Бугун энди ўртоқлар билан ўша шўхликларимизнинг баъзи биларини эсласак, "ҳазил" деб кимларнидир ортиқча ташвишга ҳам қўйганлигимизни тан оламиз. "Ёшлик бебошлик", деб бежизга айтишмаган экан-да...

Ушанда 7-синфда ўқирдик, 3-4 ўртоқларим билан катта асфальт йўлни ёқалаб узоқ қишлоқдаги тўйдан қайтиб келардик. Кечки пайт бўлгани учун машиналар сирақлашиб қолганди. Анча йўл босиб чарчаганлигимиз сабабли, физиллаб ўтиб кетаётган машиналарга қўл ҳам кўтариб қўярдик. "Э, нима қиласан овора бўлиб, - деди болалардан бири. - Биринчидан пулимиз йўқ, иккинчидан эҳтиёткор ҳайдовчи ав-

лоди беаҳалда ҳар кимга тўхтамайди, айниқса болаларга..." "Миндирмасам ҳам тўхтатишинг йўли бор", - дедим калламга келган фикрдан илҳомланиб. "Қўлга тушмас қасоскорлар" киноси болаларнинг оғзидан тушмасди. "Келинлар, биз ҳам мурдага чалги ушлатамиз"...

Қишлоғимизга яқинлашган

памиз?" - деб қолди шеригим. "Мурдани қандай тикка қиламиз? Қарайлик-чи, моторнинг мийдани бормикан?" - дедим. "Каллан жойидами, мурдага мой ичирасами?" - деди ўртоғим. У ёқ-бу ёқни қавлаб, бир шиша мой ҳам топиб олди. Қайтиб келсак, қолган болалар тўтнинг панасида бекинми туришган экан. "Мурдага лойиқ келарми-

ди-да", - дедим мен. "Мурда"ни авайлаб ариқдан ўтказиб, қатнов йўқ пайтлигидан

фойдаланиб, асфальтнинг чеккасига тўнтариб қўйиб, атрофига тракторнинг қора мийдан қўйиб чиқдик. Ҳаммамиз ариқдан сакраб ўтиб, шона боғлаб қолган гўзаларнинг четига қаторлашиб ётиб олдик. Тўтнинг ораси-

дан қараганимизда ҳақиқатан ҳам ҳақиқий мурда ётгандай бўлиб, даҳшатли кўринарди. Мурда тиррили қолса-я? - деб болалардан бири қалтирай бошлади. Кўп ўтмай енгил машинанинг овози, сўнг эса тормознинг чийиллаган товуши эшитилди. Ҳаммамиз ер бағирлаб кузатиб турибмиш. Машина тўхташга тўхтади-ю. Хожибой Тожиев айтганидек, жойида газни мингга босиб жўнаворди. Бу ҳолни кўриб, бир-биримизни турткилаб қулишардик. Қўркувни аллақачон унутиб қўйганмиз. У ёқдан-бу ёқдан келган машиналар тўхташга тўхтарди-ю, боришга ботина

Қишлоқ ҳангомалари

олмай, физиллаб жўнаб қолишарди. Навбатдаги тўхтаган машина оилавий

тўйга боришган бўлса керак, ичида аёлларнинг ҳам товуши эшитиларди. Ҳайдовчи машинадан тушиб: "Бечора роса қонга беланибди-ку, қай номард тўхтамай, шу ҳолда ташлаб кетибди?" - дерди. Шу пайт машина ичида аёлнинг шангиллагани эшитилди: - "Қайтинг, деяпман сизга! Эртага гувоҳ бўлиб, бир камингиз мелисахонага қатнаш қолувди, энди!"

Улар кетгандан кейин саргузаштнинг давомини кута бошладик. Кўп ўтмай, яшил-қизил чироғи ёнган машина тўхтаб, учта ГАИ ходимлари келиб қолса бўладими?! Улар мурдага яқинлашиб, қўл фонар билан юзини ёритишди. Уларнинг сўкинч аралаш кулгуси ҳам эшитилиб турарди. Биз эса кўркувдан "музлаб" қолгандик. Улардан бири комбинзонни йиртиб, биз томонга улоқтирди. Ҳас-хашак латталар нақ устимизга тушди. ГАИ ходимлари кетгандан кейин биз ҳам жуфтакни ростладик...

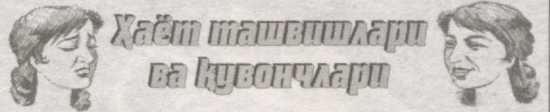
Пардабой ҚУЛТОВ

Йўлдаги "Мурда"

жойда далага сув чиқарадиган мотор бор эди. Уша ерга бориб турардим. "Ким мен билан боради, мурданинг кийим-бошларини олиб келиш керак", - дедим. Моторнинг товуши чикмапти, демак у ерда ҳеч ким йўқ. Қолган болаларга полизда қакқайиб турган "дала қоровуллари"дан бирининг бошидаги теллагани билдирмай олиб келишини тайинладим. Моторга қўрқа-писа секин яқинлашдик, ҳеч ким йўқ экан. Чайлада моторчининг қора мойга ботган "комбинзон"и осилиб турарди. Авайлаб уни олдик. "Буларни-ку, тоғдик, чалғини қаердан то-

қан?" - деб қўлимга эски телпакини тутқаздик. "Бечора, "дала қоровули" ҳам "бошсиз" қолди, ҳоли нима кечади унинг? Тут экилган ариқдан сакраб ўтидик-да, "комбинзон"нинг ичини қуриган ҳас-хашак билан тепкилаб тўлдиридик. Ростдан ҳам ярим мурдага ўхшаб шишиб қолди. Бошини ўхшатиб ясаш учун анча тер тўкишга тўғри келди. Телпакининг ичига ҳам ўтўландан тикиб, сий билан боғлаб, қўндириб қўйдим. "Этигини қаердан топамиз?" - деб қолди болалардан бири. "Машина туртиб, қочиб қолгандан кейин этик ариқча отилиб кета-

ОИЛАМНИ ИЗМИМГА СОЛАМАН, ДЕБ...

Хизмат сафари билан Термизда бўлиб, қайтишда поездда 4-5 ёшли кизалоқ етаклаган йигит билан ҳамроҳ бўлиб қолдим. Узини Азимжон деб таништирган бу йигитнинг кўзлари маъюс, хаёли паршон кўринарди.

- Ойиси қаерда бу жингалак соч кизалоқнинг? - сўрадим дадасининг пинжига тикилиб, билдакларини маҳкам қучоқлаб олган кизчага қараб.

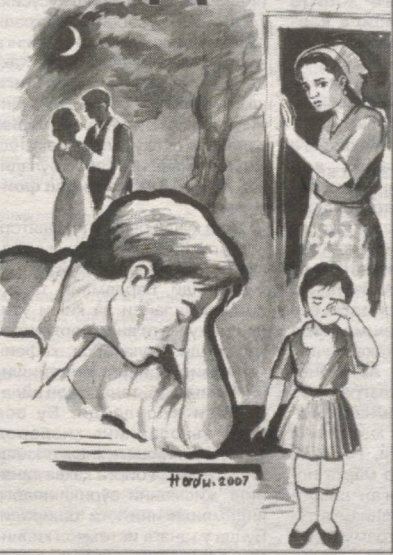
- Ойиси узоқда, ойиси бизни яхши кўрмайди, - сирли жавоб қилди йигит.

Кейин менинг савол назари билан қараганимни кўрди-да,

қайтдик. Иккаламиз ҳам мактабга ишга жойлашдик. Фарзандли бўлдик. Турмушимиз ҳавас қилгудек - тинч кечаётган эди. Бир сўз билан айтганда, бахтли эдик. Аммо бир воқеа туфайли ҳаётимиз барбод бўлди...

Хотиним иккаламиз ишлайдиган мактабга институтни энди битирган Барно исмли бир киз ишга келди. У келдию, менинг халоватим йўқолди. Йўқ, менда унга нисбатан ҳеч қандай ишқий муносабат йўқ эди, аммо у мени севиб қолганди. Буни мени унинг хатти-ҳаракатидан, кўз қарашлари-

ХАТОЛИК КЕЛТИРГАН ЖУДОЛИК...

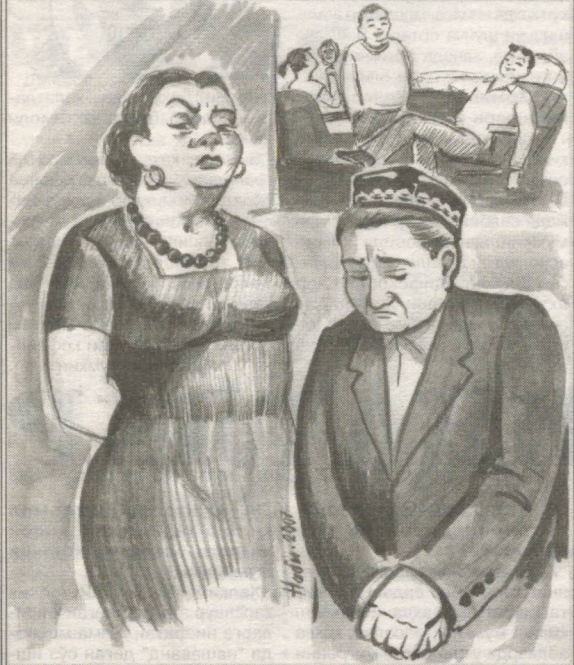
дан, қочиримли гапларидан сезардим. У иложи борича мени ҳеч ким йўқ бўлган пайтда "учратишга" ҳаракат қилар, кўпинча, мен бор бўлган даврада дарров пайдо бўлар эди. Аввал кўзлари билан таъкиб қила бошлаган "ошиқ киз", кейинчалик бирикки хат ҳам ёзди. Мен унинг бу ҳаракатларига эътибор бермагандек юрардим, Гулшан билиб қолмасин деб, жуда эҳтиёт бўлардим. Бирикки марта яшиликча, кейинчалик эса кескинроқ ҳам гапиришга мажбур бўлдим. Назаримда, ҳамма мен билан ўша киз ҳақида гапираётгандек, ўзимни айбдор ҳис қила бошладим. Бир кўнглим Гулшанга бор гапни айтсамми ҳам дедим, лекин йўқ нарса-ни гапириб уни ҳам шубҳага қўйишни хохламадим.

гапида давом этди:
- Шунақа опагон, қизимни олиб қочиб кетаялман.
- Қанақасига? - дедим.
- Келинг, яхшиси, бир бошдаги дардимни бировга айтмасан, тара ёрилиб кетадиган аҳволдан.

Йигит ҳикоясини бошлаганида кизалоқ мудраб, уйкуга кета бошлаган эди. Азимжон унинг сочларини бир-икки силади-да, пешонасидан бир ўпиб қўйди.
- Асли жиззахликман. Талабалик пайтимда Гулшан исмли сурхондарёлик курсдошимни севиб қолдим. Ундаги бор латофат, чирой, оқиллик нафақат мени, балки курсимиздаги жуда кўп йигитларнинг ақлу хушани асир этган эди. Гулшанга муҳаббатимни ошкор этолмасдим, чунки ундан рад жавобини эшитишни хохламасдим. Унга ортиқча суйкаланавермасдим ҳам. Шунинг учунми, Гулшан ҳам менга бефарқ эмаслигини дугоналари орқали билдим. Севги изҳори жавобсиз қолмади.

Бир куни ўқитувчилар байрам муносабати билан зиёфат уюштиришди. Гулшан қизимнинг тоби қочиб тургани учун бормадим. Ўзим кетдим. Борсам Барно ҳам келган экан. Елғиз келганимни кўриб кўзлари торлаб кетгани гашимни келтирди. «Бугун шу киз билан узил-кесил гаплашиб кўман!» деган қарорга келдим. Бу қарорим бир-икки пайла ароқ ичганимдан сўнг янада қатъийлашди. Зиёфат тугаб, биринкетин тарқалиша бошладик. Ҳеч кимга сездирмай, секин унинг ортидан эргашдим. Қиз ҳам қадамни секинлатиб, менинг етиб олишимни кутарди. Қишлоқни биласиз, чирок кам, қоронғи. Бир дарахт олдига келганда уни тўхтатдим.
(Давоми бор)

Ҳулқар ХОТАМБОЕВА

Мени кўрганлар: "Ҳеч ташвиш йўқ бўлса керак", - деб ўйлашади. Бироқ мени оилавий тушунмовчилик эзиб ташлаётти. Хотиним, болаларим билан фикрларимиз ҳеч бир-бирига тўғри келмапти. Эр-хотин иккаламиз ҳеч қачон тинч ўтириб, бирор ишни маслаҳатлашиб ҳал қилганимизни эслаб олмаيمان. Бунга кўп сабаблар бор...

хотинимни уйғотиб сўрашга мажбур бўламан. Ижирганиб, гудраниб кўзини очади-да: "Одамнинг уйқусини ҳам ҳаром қилдингиз", - дейди ёки озгига келган гапни қайтармай, жеркиб ташлайди. "Ахир болалар катта бўлиб қолишган, уларни ҳам ўз холига қўйинг-да", - эмиш. "Эй, биласанми?! Болалар бир ишқал қилса, биринчи галда мен жавоб бераман. Ўғил болаларга отаси, қиз болаларга онаси жавобгар бўлади", - дейман. Болаларим "Ада, нима ишингиз бор? Ёрдаман керакмасми?" - дейиш ўрнига куни билан ухлаб, тунда кўча кезишади.

Хаётдан кўнглим совиб кетди. Хотиним бирор жойга борадиган бўлса: "Адаси, мен иш билан кетяман, фалон вақтда қайтаман", - дейиш ўрнига, ясан-тусан қилади-да, қошини бир чимириб қўйиб, чиқиб кетади. Онаси шундай қилиб турганда, болалардан қандай мурувват кутиш мумкин?... Болалар ҳам бир озгиз оғохлантирмай кўчага чиқиб кетишади. Бемаҳал, тунги бир-иккиларгача қаерлардадир юришади. Ваҳоланки, ҳаммасининг кўлида уяли телефони бор. Бир озгиз: "Ман шу ердаман, хавотир олманглар", - деб қўйишни лозим кўришмайди. Мен хавотирланиб, асабийлашганимдан йўлакнинг у томонидан бу томонига бўзчининг мокисидай бориб келавераман, хотиним ухлайверади. Ҳозир нима кўп безорилар, гиёҳвандлар кўп, кўча фалокатлари кўп. Шуларга аралашиб қолишмасмикан, деб жоним ҳалак. Онаси ишдан келади-да, телевизорни токка улаб, сериал кўришга тўтиб кетади. Овқатни у ёқ-бу ёқ қилиб, бирор нарса қилади-да, яна сериални чопади. Одамларга ўшаб, бирга ўтириб, суҳбатлашиб, овқатлашиб йўқ. Ҳамма ўз холича, мен овқат егим келса, ўзим солиб ейишим керак. Хотиним телевизор кўриб ётиб, уйқуси келса, пультини босади-да, уйкуга кетади. Болалар қаёқда юрибди? Нима иш қилишяпти? Ҳеч нарса билан иши йўқ. Тунги соат бир-иккидан сўнг болалар келишавермаса бориб

Хуллас, ўғилларимнинг тарбиясида онаси жуда катта хатога йўл қўйяпти. Болаларимни менга тесқари қилиб тарбияляпти. Эрталаб саҳар олти, олти яримда туриб, болаларни ўрндан тургизай десам, олдими тўсиб, болаларнинг эшигини зичлаб ёпиб қўяди. Мен билан уришиб кетади. "Ахир ишлари бўлмагандан сўнг мириқиб ухлашсин-да", - дейди.
"Эй, хотин! Ақлингни йигиб олгин. Бир кун пушаймон бўлиб қолмагин, дейман-да. Ешлари ҳам катта бўлиб қолди. Ҳали уйга бирорта нон олиб келишмади. Бу тенги болалар бир оилани бемалол тебратиб юришибди", - дейман кўйиниб.
Буни қарангки, йигирма юш йил уйим-жойим, - деб елиб-юғурибман. Бола-чакамга деб ташвишман. Аммо хотиним бирор марта очик юз билан: "Адаси, чарчамай ишлаб келдингизми?", - деб кутиб олганини эслолмайман. Оиламни ўз изимига соламан, деб сочларим оқариб кетди. Мен енгилдим.

Яқинда хотиним янги машина олди. Машинани ўғлим ҳайдапти. Унда менинг ҳақим йўқ, Онаси иккови машинада хоҳлаган жойига боришади. Тўйга, онасини кўргани.. Бирор ёққа бориш ўзларининг ихтиёрида. Сўраш йўқ. Айниқса, ўғлим машина мениб кетган кунлари хавотирим ол-

УМИРБЕК ака
Тахририятдан: Азиз мухлис-лар! Бир оилада юз борадиган ҳолатдан оғоҳ топдингиз... Муаллиф Сиздан маслаҳат кутаяпти... Хатларингиз бир оилага, бир оила билими — эркакка малаҳам бўлади, деб умид қиламиз.

ҚАҲВА ҲАҚИДА ҲАҚИҚАТЛАР

Дўконларга кирсангиз, қаҳванинг бири бирдан чиройли идишларга қадоқланган турларини кўриб, кўзингиз қамашади. Хўш, қаҳва ичиш фойдалими ёки аксинча зарарми? Куйида қаҳва билан боғлиқ энг кўп учрайдиган саволларга мутахассислар томонидан берилган жавоблар билан танишасиз.

БИР САВОЛГА БИР ЖАВОБ

1. Қаҳва таркибида қандай зарарли ва қанақа фойдали моддалар мавжуд?

Қаҳва таркибида оз эмас, кўп эмас, нақ 500 хил кимёвий моддалар мавжуд бўлиб, уларнинг бирортасини қаҳвадаги микдоридан зарарли деб бўлмайди. Масалан, бу ичимлик таркибида қон томирларини кенгайтириш ва гипохолестеринемик хусусиятга эга бўлган никотин кислотаси ва В5 витамини бор. Албатта, танада никотин кислотаси ёки В5 витамини етишмаганда даво мақсадида қаҳва ичиш кулгили бўлар эди. Аммо тиббиёт тилида "пеллагра" деб аталадиган В5 витамини етишмаслиги ҳолатида қаҳва анча фойдали саналади. Никотин кислотасининг бир марта истеъмол қилинадиган шифобахш микдори организмга тушиши учун эса 50 грамм қаҳва ичишга тўғри келади.

2. Қаҳва нимаси билан зарарли?

Агар қаҳвани "бутунлай зарарли" дейдиган бўлсак, унга нотўғри баҳо берган бўлар эдик. Фақат уни истеъмол қилишда эътибор қаратиш зарур бўлган айрим жиҳатлар мавжуд ҳолос. Хусусан, кофеин ошқозон шираси ишлаб чиқарилишини кучайтириш хусусиятига эга. Шу сабабли ошқозон касали бор кишилар оч қоринга қаҳва ичмаганлари маъқул. Қаҳванинг яна бир камчилиги юқори кислотали ичимлик эканлигидадир. Шунинг учун айрим ҳолларда сут қўшмай ичилганда меъда қайнашига сабаб бўлади.

3. Қаҳва нимаси билан фойдали?

Қаҳва кучли психостимулятор, яъни руҳий қувват берувчи восита ҳисобланади. У кайфиятни яхшилайти, бардамлик, тетиклик бағишлайди ва киши ўзини куч-қуввати янада ортадехис этади. Қолаверса, кофеин қон томирларининг кенгайтилишини таъминлаб, танада қон айланишини яхшилайти. Бу эса ички аъзоларнинг кислород билан тўйинишига хизмат қилади. Шу билан бирга қаҳва тананинг жисмоний зўриқишларга чидамлилигини ҳам оширади. Бунда у танага истеъмол қилинган озик-овқат махсулотлари билан тушган ёғларни мушаклар учун фойдали ёқилгига айлантириб беради ва мушакларнинг ишчанлик қобилияти одатдагидан анча ошади.

4. Қаҳва истеъмол қилишни ёқтирадиганлар билан тажрибалир ўтказилганми?

Хорижлик мутахассислар бир неча йил давомида мингдан

ошиқ кишиларда ана шундай тажриба ўтказилган. Бунинг учун улар яшаш шароитлари бир хил бўлган "қаҳвахўрлар" ва "чойхўрлар"ни танлашган. Тадқиқотлардан маълум бўлишича, "қаҳвахўрлар" ҳам, "чойхўрлар" ҳам одатда бир хил умр кўришар, деярли бир хил касалликларга чалинишар экан. Кофеиннинг ҳазм бўлмаган қисми қаҳва ичилгандан сўнг бир сутка ўтиб модда алмашинуви йўли билан танадан чиқариб юборилади. Қаҳва одатдаги меъёрдан бир неча баробар кўп истеъмол қилинсагина, танада зарарли моддалар йиғилиши мумкин.

5. Қаҳва ёшлар ва қарияларнинг уйқусига қандай таъсир кўрсатади?

Умуман олганда, асаби мустаҳкам, салга ҳиссийетларга берилмавермайдиган кишиларга қаҳва хоҳ ижобий, хоҳ салбий таъсир кўрсатиши учун уни кўп микдорда ичишлари керак бўлади. Асаб тизими кучсиз инсонларда эса бунинг акси кузатилади. Инсоннинг ёшига ва бошқа жиҳатларга қараб, кофеиннинг таъсири 2 соатдан 7 соатгача давом этади. Айниқса, истеъмол қилингандан кейинги 1 соат ичида унинг таъсири кучли бўлиши аниқланган. Ёш ўтиши билан кофеиннинг танага сўрилиш жараёнида ёрдамчи восита сифатида қаҳва истеъмол қилиш мумкин. Масалан, қаҳва аёлларда учрайдиган мигренни даволашда яхши самара бериши исботланган. Бош оғригини қолдириш хусусиятига эга бўлган аксарият ҳақдори(таблетка)лар таркибида албатта кофе-

қаҳвага шакар ўрнига ширинлаштирувчи восита(сахарозаменил) қўшиб истеъмол қилиш керак. Иккинчидан, уни овқатлангандан сўнг эмас, балки овқатнинг ўрнига ичиш лозим. Бир пиёла қаҳва ичиш танада моддалар алмашинувини уч-тўрт соатга оширади. Демак, қанча кўп қаҳва ичилса, моддалар алмашинуви шунча ортади. Бошқача айтганда, танада ортиқча ёғлар йиғилишининг олди олинади.

7. Ҳомиладор аёллар қаҳва ичишлари мумкинми?

Меъёрида қаҳва истеъмол қилишнинг ҳомиладор аёллар соғлиғига ёки ҳомиланинг ривожланишига қандайдир даражада салбий таъсир кўрсатиши мумкинлиги борасида илмий асосланган далиллар йўқ. Шунга қарамай, шифокорлар ҳар эҳтимолга қарши ҳомиладор аёлларга кунига бир пиёладан ортиқ қаҳва ичмасликни тавсия этишади.

8. Қаҳва ёрдамида касалликларни даволаса ҳам бўладими?

Айрим касалликлардан даволашни жараёнида ёрдамчи восита сифатида қаҳва истеъмол қилиш мумкин. Масалан, қаҳва аёлларда учрайдиган мигренни даволашда яхши самара бериши исботланган. Бош оғригини қолдириш хусусиятига эга бўлган аксарият ҳақдори(таблетка)лар таркибида албатта кофе-

чайиши, беҳузурлик ҳолатларига сабаб бўлиш эҳтимоли ҳам бор.

Бир литр қаҳва таркибида 0,5 граммдан 1 граммгача кофеин бўлади. Бу микдор одатда шифокор томонидан даво мақсадида тайинланадиган ҳақдорилар таркибидаги кофеинга тенг. Бундан кўринадикки, ўша ҳақдорилар ўрнига бемор кунига 1 литр қаҳва ичиб ҳам организмга керакли кофеинни ўзлаштириши мумкин экан.

9. Мунтазам истеъмол қилиш оқибатида инсон қаҳвага боғланиб қолиши мумкинми?

Халқимизда кунини чойсиз тасаввур этолмайдиган кишиларга нисбатан кўчма маънода "нашаванд" деган сўз ишлатилади. Қаҳвахўрлар ҳақида ҳам худди шундай дейиш мумкин. Бундай кишилар 12-24 соат давомида бирор сабаб билан қаҳва ичмай қолсалар, уларда бош оғриғи, кучли чарчоқ, тушкун кайфият, диққатни бир жойга жамлай олмаслик ҳолатлари кузатилади. Бунга юқорида айтганимиздек, "нашавандлик" дейиш мумкин. Айрим кишиларда ана шу "нашавандлик" ўз навбатида кашандаликнинг ҳам ривожланишига олиб келар экан. Яъни бундай одамлар бир-бирини тўлдириш маъносидан қаҳва ичиш билан бир пайтда албатта сигарета ҳам чекадилар. "Тамаксиз қаҳва худди тузсиз гўшдга гап", деган қадимги форс мақоли айнан мана шундай кишилар ҳақида айтилгандек, назаримизда.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

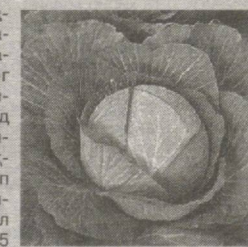
- 5 пиёла қаҳвадаги кофеин микдори худди шунча янги дамланган чойдаги, ҳажми 0,33 литр бўлган 6 ишиша "Кока-кола" ичимлигидаги ва 10 дона бош оғриқ дори(цитрамон)даги кофеин билан тенг бўлади.
- Кофеиннинг бир суткадаги 300-500 миллиграмм микдори инсон саломатлиги учун безарар ҳисобланади. Бир пиёла қаҳвада ўртача 100 миллиграмм кофеин бўлади. Жумладан, дони майдаланмай қовурилган қаҳвада у 80-115 миллиграмм, майдаланган қаҳвада эса 65-71 миллиграмм микдорда бўлади.
- Қаҳва дони таркибида кофеиндан ташқари калий, кальций, натрий, фосфор, олтингурут, азот, магний, хлор, темир моддалари, В гуруҳига кирувчи саккиз хил витаминлар, шунингдек соғлиқ учун ниҳоятда фойдали бўлган органик аминокислоталар – лимон, сирка, хина, хлороген, қаҳва кислоталари мавжуд.

→ Уксусли-асалли эликсир. Ёш ўтиши билан инсонда калий ва магний моддаларига бўлган эҳтиёж ортади. Чунки айнан шу моддалар юракни бақувват қилади, асабларни тинчлантиради ва қондаги холестерин микдорини камайтириш хусусиятига ҳам эга. Қайнатиб хона ҳароратига совутилган сувда 2 чой қошиқ олма уксуси ва 1 чой қошиқ асални эритиб олинг. Маъкур ичимликни эрталаб оч қоринга ичиш тавсия қилинади. У организмнинг калий ва магнийга бўлган бир кунлик эҳтиёжини қондиради. Шунингдек, маъкур ичимлик таркибида кўп микдорда органик кислоталар ҳам бўлиб, уларда ичаклардаги касаллик кўзгатувчи бактерия ва микробларга қарши келтириш ҳамда фойдали микрофлорани фаоллаштириш, ошқозон ости бези фаолиятини яхшилаш хусусияти бор.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

→ Йўталга қарши кукун. Узоқ муддатли ва сурункали йўталга қарши самарали дори воситасини ҳар қим уй шароитида тайёрлаши мумкин. Бунинг учун сизга қизилмия(солондқа)нинг майдаланган илдиши, укроп уруғи ва қанд кукунни ёки шакер керак бўлади. Қизилмия томири ва шакардан 1 ош қошиқдан, кукун ҳолида майдаланган укроп уруғидан эса 1 чой қошиқ олиб, аралаштирасиз. Кунига икки маҳал истеъмол қилиш керак. Катталар учун меъёр - 0,5 чой қошиқ кукун етарли. Болаларга эса чой қошиқ учиде бериш керак.

→ Мушаклар яллиғланганда. Миозит - мушак тўқималарининг ўта оғриқли яллиғланиши, елкани шамоллатганда, қўл ёки оёқ мушакларига оғирлик тушганда, нотўғри ётиб қолиш туфайли эрталаб бўйин томирининг тортишиб қолиши оқибатида келиб чиқади. Бундай пайтда ўзингизга биринчи ёрдам кўрсатишингиз мумкин. Бунинг учун карам баргидан иккитани ажратиб олиб, совун суртинг ва устига ош содаси сеип, оғриётган жойга боғлаб қўйинг. Тез орада оғриқ йўқолади.

→ Дафна (лавр) япроғи организмнинг касалликларга қарши иммунитетини оширувчи яхшигина воситадир. 15 дона ўртача катталиқдаги дафна япроғини 300 грамм сувда қайнатасиз. Қайнаб чиққан, яна 5 дақиқа оловда ушлаб туриш зарур. Сўнг термосга қўйиб, 3-4 соат давланб қўйсиз ва сузиб олиб, вақти-вақти билан 1 ош қошиқдан ичиб туриш керак. Мўлжални шундай олингки, дамлама уч кунга етсин. 2 ҳафтадан сўнг муолажани яна такрорлаш мумкин.

ДАРМОН тайёрлади.

ЖУШБЎЙ ВА ФОЙДАЛИ

Ошқўкатлар бизни нафақат баҳор ёки ёзда, балки қаҳратон қишда - тузлама банкларни очганимизда ўзининг антиқа бўй таратиши билан хурсанд қилади. Эйтиборингизни ана шу ажойиб кўкатларнинг даволаш хусусиятларига қаратамиз.

ПЕТРУШКА

Деярли барча овқатларга ўзига хос, тақдорланмас хушбўйлик берадиган оддий ПЕТРУШКАнинг даволаш хусусиятини ҳамма ҳам билавермайди. Ваҳоланки, биз "оддий кўкат" деб номлайдиган бу ўсимликнинг 100 граммада, икки кунга етдиган С витамини мавжуд экан. Бундан ташқари, унинг таркибида танамиз учун керакли бўлган - каротин, кальций, темир, фосфор, калий, магний, В1, В2, К, РР витаминлари, эфир мойи, инсулин, гликоид моддалари ҳамда турли-туман ферментлар мавжуд. Шу сабабли, халқ табobati билимдонлари кўплаб касалликларни даволашда ушбу кўкатдан фойдаланишади.

Даволаш учун петрушка барглари, илдизи, асосан уруғидан фойдаланилади.

ОШҚОЗОН ОСТИ БЕЗИ ХАСТАЛИГИДА

Петрушка уруғи ва илдизидан тайёрланган суюқлик ошқозон ости бези хасталигида ҳам қўлланилади. Бунинг учун: 4 чой қошиқ майдаланган петрушка устига бир стакан қайноқ сув қўйиб, 12 соат дам олдирилади. Бу икки кунга етдиган микдордир.

ЮЗИНГИЗ ОПОҚ БЎЛИШИ УЧУН

Кўп асрлар олдин тошлоқ ерларда ўсгани учун "тошда ўсувчи" номини олган петрушканинг яна бир хусусияти бор. Петрушка, айниқса аёллар пардозини учун жуда фойдаланиб. Юз терисини оқартириш, тери рангини яхшилаш учун ҳар кун эрталаб ва кечқурун 2 ош қошиқ петрушка сувини ичиш ҳамда витаминли ниқоб қилиш керак.

Петрушка суви куйидагича тайёрланади: 1-2 ош қошиқ майдаланган петрушкага 0,5 л. қайнаган сув қўйиб, 2 соат тиндирилади. Тайёрланган ушбу суюқликни бир кунда 3-4 марта ичиш керак. Бу даво суви қорин дам бўлганда ҳам яхши фойда беради.

ЮРАК КАСАЛЛАНГАНДА

→ Петрушка илдизи билан қайнатилиб, кунига 3-4 маҳал 1/3 стакандан ичилади.

БУЙРАҚДА ТОШ БЎЛСА

→ Майдаланган барра петрушка барги ва илдизидан 1 чой қошиқ олиб, 1 стакан қайнаган сувга солинади. 2-3 соат тиндириб, кунига 3 маҳал, овқатдан 1 соат олдин, қўлтумлаб ичилади. Қишда худди шу малҳамни қуритилган петрушкadan фойдаланиб амалга ошириш мумкин.

СИЙДИК ҲАЙДАШДА

Петрушка энг кучли сийдик ҳайдовчи ҳисобланади. У циститда, уретритда, жигар ва юрак хасталикларидан қўлланилади.

→ 1 чой қошиқ майдаланган петрушка баргини 500 мл. совуқ сувга солиб, тун бўйи иссиқ жойда сақланади. 3 ош қошиқдан ҳар 2 соатда ичиш керак.

→ 80-100 гр. петрушкани яхшилаб ювиб, кастрюлькага солинади ва устидан ботар-ботмас ҳолатда сут қўйилади. Кастрюлькани иссиқ печкага қўйиб, қайнаш даражасигача олиб борилади, лекин қайнатилмайди. Тингач, ҳар соатда 2 ош қошиқдан ичилади. Тайёрланган дорини кун давомида ичиб тутатиш керак.

ЦИСТИТДА

→ 4 чой қошиқ петрушка уруғи кукунини 1 стакан қайноқ сувга солиб, 10-12 дақиқа давомида қайнатиш керак. Ҳар кун 1 ош қошиқдан 4-6 марта ичилади.

СИЙДИК ЙЎЛЛАРИ ХАСТАЛИГИДА

→ 1 чой қошиқ туйилган петрушка уруғи устига 1 стакан қайнатилган сув қўйилади. Овқатдан 20 дақиқа олдин кунига 3/4 маҳал 1/2 стакандан ичилади.

ҚИЗАМИҚДА

→ 1 чой қошиқ янги ёки қуритилган петрушка илдизи устига 1 стакан қайноқ сув қўйилади. 6-8 соат турганидан сўнг кунига овқатдан олдин, 3-4 маҳал 1 чой қошиқдан истеъмол қилинади.

ҲАШАРОТ ЁКИ ИЛОН ЧАҚҚАНДА

→ Петрушка суви доғага шимдирилиб, жароҳат жойига қўйилади.

АЛКОГОЛИЗМНИ ДАВОЛАШДА

→ 30 гр. петрушка уруғини ва 50 гр. карамнинг майдаланган баргини олиб, устига 1 литр қайнаган сув қуямиз. 15 дақиқа термосга солиб, тиндирилади. Кунига 1 стакандан 3 маҳал, овқатдан ярим соат олдин ичилади.

КЎЗ ОҒРИГАНДА

→ Петрушка барглари шарбатига сабзи шарбатини 1:3 микдорда аралаштириб, кунига 2 маҳал, 1 стакандан ичилади.

АРТРИТ

→ Сабзи шарбати, сельдер ва петрушка 4:2:1 микдорда аралаштирилади. Кунига 3 маҳал, овқатдан олдин 1/2-2/3 стакандан ичилади.

→ Сабзи шарбати, сельдер, петрушка ва шпинат билан 4:2:1:2 микдорда аралаштирилади. Кунига 3 маҳал овқатдан олдин 1/2-2/3 стакандан ичилади.

→ Қуритилган петрушка ва унинг илдизидан 1 чой қошиқдан олинмиб устига 0,5 литр қайноқ сув қўйилиб, 9 соат тиндириб қўйилади. Бўгинлар органида бу аралашмани овқатдан олдин кунига 2-3 ош қошиқдан 3 кун давомида ичилади.

ЖИНСИЙ ҚУВВАТНИ ОШИРИШДА

Агар петрушка уруғини мол ёғи билан аралаштириб, 4-5 кун давомида ейилса, жинсий қувватни оширади. Агар уни чумчүк ёки қовурилган товуқ гўшти билан ейилса, янада кўпроқ фойда беради.

ЎТ ҚОПИДА ВА БУЙРАҚДА ТОШ ЙИГИЛГАНДА

Петрушканинг илдизи билан биргаликда қайнатмаса яхши наф беради.

СУРУНКАЛИ ПАНКРЕАТИТДА

500 гр. петрушкани яхшилаб ювиб, кастрюлькага солинади ва устидан ботар-ботмас ҳолатда сут қўйилади. Кастрюлькани иссиқ печкага қўйиб, қайнаш даражасигача олиб борилади, лекин қайнатилмайди. Тингач, ҳар соатда 2 ош қошиқдан ичилади. Тайёрланган дорини кун давомида ичиб тутатиш керак.

ОҒИЗДАН ҲИД КЕЛГАНДА...

→ Барра петрушка илдизини чайнаш керак.

ЮЗДАГИ ҲУСНБУЗАРНИ КЕТКАЗИШ УЧУН

→ Барра петрушканинг суви олиниб, 20-25 кун давомида, кунига 2 мартадан юзга суриш керак.

Шунингдек, петрушка суви **сийдик ҳайдашда, жинсий қувватни оширишда, қорин дам бўлганда, сурункали гастрит, кўз хиралашганда, аёлларда бачадондан кўп қон кетишда, ҳайз жараёни бузилганда** ҳам яхши фойда беради.

ТОШМАДА

→ 1-2 ош қошиқ майдаланган петрушка устига 0,5 литр қайноқ сув қўйилиб, тиндириб қўйгач сузиб олинади. Касал болага кунига уч маҳал 1 чой қошиқдан бериледи.

ҚОВОҚЛАР ҚИЗАРИБ, ОСИЛГАНДА

→ Петрушка барглари майдалаб кесиб доқадан тайёрланган халтачага солинади-да, бир неча дақиқа қайноқ сувга тикиб қўйилади.

Ичидаги суюқлиги оқиб чиқиб кетган илик халтачаларни 3 дақиқа кўз устига қўйилади. Сўнг олиб ташлаб, совуқ сувга ботирилган пахта қўйилади. Бундай компресс кўз уйқусизликдан қизарганда ҳам катта ёрдам беради.

СОЧ ТЎКИЛГАНДА

→ Петрушка шарбатини бош терингизга суриг.

→ Бош терисига туйилган петрушка уруғини ишқаланг. 30 дақиқадан сўнг илик сув билан ювиб ташланг.

→ 1 чой қошиқдан туйилган петрушка уруғи, спирт ва 2 чой қошиқдан кастор ёғини аралаштиринг. Сўнг кун ора бош терисига суриг. Муолажани 15 кун давом эттиринг.

ЁҒЛИ СОЧЛАРГА

→ 20 грамм петрушка барги устига 1 стакан ароқ қўйилиб, 2 ҳафта сақлаб қўйилади. Сузиб олинган аралашмани ҳафтада 2-3 маҳал сочларга сурилади.

ҚАЗҒОҚНИ ЙЎҚОТИШ

→ 1 чой қошиқ янчилган петрушка уруғи устига 1 чой қошиқ спирт ва чой қошиқ кастор ёғи қўйилади. Сочнинг фарқидан бошлаб ҳар кун бош терисига сурилади. Муолажа 15 марта бажариледи.

СОЧНИНГИЗ ХИРАМИ?

→ Ювилган сочлар петрушка дамламаси билан чайилса, ярақлатади.

ТЕРИНИНГИЗ ЁҒЛИМИ?

→ Бир боғ петрушкани майдалаб устига 1 стакан сув қўйилади. Қайнаб чиққач сузиб олинади. Илик бўтқа доғага солиниб 30 дақиқа давомида юзга қўйилади. Сўнг юз пахта билан артилади (ювилмайди). Бу ниқоб ҳафтада 3 маҳал қилинади. Петрушка қайнаган сув билан эса ҳар кун юз териси артилади.

ҚОВОҚЛАР ШИШГАНДА

→ Бир боғ петрушка майдалаб кесилиб, устига 1 литр қайноқ сув қўйилади. 1-3 соат турганидан сўнг сузиб олиниб қовоқларга компресс қилинади.

→ Кўз устига майдалаб кесилган петрушка илдизи бўтқаси қўйилади. 20 дақиқадан сўнг илик сув билан ювилади.

→ Петрушканинг майдаланган барглари юмук ҳолдаги кўзлар устига қўйилади-да, устидан доқа билан ёпилади. 15 дақиқадан сўнг совуқ сув билан ювилади.

→ 1 чой қошиқ янги узилган петрушкани эзиб, устига 2 чой қошиқ сметана қўйилади. Бу аралашма қовоқ устида 20 дақиқа тургач, совуқ сув билан ювилади.

→ Майдалаб эзилган петрушка илдизини қовоқлар устига қўйилгач, 15-20 дақиқадан сўнг илик сув билан ювиб ташланади.

Барра петрушкани истеъмол қилишга одатланинг! Бир боғлаж кўкат бир ҳовуч витаминларнинг ўрнини босади! Қадимги Римда петрушкани анемия ва кўп терлаш хасталигини даволашда қўллаган. Яра да жароҳатларни даволашда петрушкadan фойдаланиш мумкинлиги тўғрисида бир қанча афсона ва асотирлар мавжуд.

ЭСДА ТУТИНГ! Петрушкadan тайёрланган малҳамдан кўп истеъмол қилиш, буйрак хуружини келтириб чиқариши мумкин. Шу сабабли, буйрак яллиғланиши, хасталиги бор кишилар учун уни меъридан ортқ ичиш хавфлидир. Ҳамиласи тушиши хавфи бор аёлларга ҳам бу доридан ичиш тавсия этилмайди.

(Давоми бор).

ХУЛҚАР ва ҲАМИДА тайёрлашди.

228 Ёшим 38 да. Ажрашганман. Икки қизим бор. Олий маълумотлиман. Тошкент вилоятида яшайман. Уй-жойли, касбли, ишлайдиган, жиддий эркак билан турмуш қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Зироат

229 45 ёшдаман. Уй-жойим бор. Чирчиқда яшайман. Ажрашганман. Бир қизчам бор. Ишлайман. Уй-жойли, ишлайдиган, қизимга оталик қила оладиган, меҳрибон эркак билан оила қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Тожиҳон

230 Ёшим 53 да. Ўз ҳовлим бор. Аёлим вафот этган. Ишлайман. Икки нафар фарзандим бор. Ёлғиз ёки бепарзанд, 45-50 ёшлардаги, Тошкент шаҳрида яшайдиган бир аёл бўлса оила қуриб яшаган бўлардим.
Манзилим тахририятда.
Нодир

231 Ёшим 29 да. Самарқандликман. Турмушга чиқмаганман. Нуфузли ташкилотда ишлайман. Кўринишим кўркам. Ўқимишли, тайинли касби ва иши бўлган, одобли, мустақил фикрлай оладиган 32-33 ёшлардаги йигит билан танишмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Юлдуз

232 Ёшим 25 да. Бухороликман. Турмушга чиқмаганман. Ота-онам билан яшайман. Касбли, ишлайдиган, жиддий, ота-онаси ва аёлини эъзозлай оладиган бухоролик ёки бошқа вилоятдан бўлган 30 ёшгача бўлган йигитга турмушга чиқмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Шодигул

233 Ёшим 29 да. Турмушга чиқмаганман. Сурхондарё вилоятида ота-онам билан яшайман. Боғчада ишлайман. 35 ёшгача бўлган Сурхондарёлик, ўқимаган бўлса ҳам касбли, ишлайдиган, жиддий бир йигит оиласининг бекаси бўлмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Шоира

234 Ёшим 34 да. Чеварман. 40 ёшгача бўлган, уй-жойли, ишли, оилани тасминлай оладиган йигитга турмушга чиқмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Лобар

235 Ёшим 46 да. Аёлим вафот этган. Бир қизим бор. Уй-жойим етарли. Қизимга оналик меҳрини берадиган тошкентлик, 40 ёшгача бўлган аёл бўлса уйланардим.
Манзилим тахририятда.
Баҳром

236 Ёшим 35 да. Термизда яшайман. Турмушга чиқмаганман. Яхши жойда ҳисобчи бўлиб ишлайман. Тақдир экан, вақтида турмушга чиқмадим. Бахтли бўлиш умидиданман. 40 ёшгача бўлган, уйланган бўлса ҳам жиддий сабаб билан ажрашган, оқил, меҳнатқаш ва диёнатли инсонга турмушга чиқиш ниятим бор.
Манзилим тахририятда.
Раъно

237 Сурхондарёликман. Ёшим 31 да. Ишлайман. Ота-онам билан яшайман. Турмушга чиқмаганман. 35 ёшгача бўлган, иши, уй-жойим бор, ажрашган ёки уйланмаган йигит бўлса уйини гуллатган бўлардим.
Манзилим тахририятда.
Гулзебо

238 26 ёшдаман. Асли тошкентликман. Бир ярим ёшли қизчам бор. Моддий таъминланганман. 30-35 ёшлардаги (фақат тошкентлик бўлган), жиддий, меҳрибон ва чин оила қуриш нияти бўлган эркак билан танишмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Дилноза

239 Ёшим 26 да. Сирдарёликман. Ажрашганман. Онам билан яшайман. Қайси вилоятдан бўлса ҳам 35 ёшгача бўлган, баланд бўйли, маълумотли, касбли, ишлайдиган йигит билан танишиб, турмуш қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Дилрабо

240 Ёшим 46 да. Тошент вилоятданман. 1-турух ногирониман. Яхши касбим бор. Моддий таъминланганман. Уй-жойим етарли. Сабру бардошли, садоқатли, 50 ёшгача бўлган аёл бўлса бошимга кўтарган бўлардим.
Манзилим тахририятда.
Мирқарим

241 Ёшим 31 да. Турмушга чиқмаганман. Намозхон, мўмина қизман. Ота-онам билан яшайман. Уйланмаган, ёки ажрашган, жиддий, мўмин-мусулмон, олижаноб, 40 ёшгача бўлган эркак билан турмуш қурмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Асила.

242 25 ёшли, бухоролик қизман. Турмушга чиқмаганман. Когонда онам билан яшайман. 30 ёшгача бўлган, ишли, касбли, бухоролик йигитга турмушга чиқиш ниятим бор.
Манзилим тахририятда.
Зебигул

243 Ўғлим 35 ёшда. Ажрашган. Яхши ишда ишлайди. Кўркам, оғир-вазмин, меҳрибон йигит. Ўзининг алоҳида уйи бор. Тошкентлик, ақлли, одобли, келишган 30 ёшгача бўлган қиз бўлса, уйлантирар эдим.
Манзилим тахририятда.
Гулнисо опа

244 Ёшим 50 да. Тошкентликман. Эрим вафот этган. Уй-жойли, баланд бўйли, келишган аёлман. Фарзандим уй-жойли бўлиб кетган. 60 ёшгача бўлган, жиддий, қушмо-мала, ёлғиз эркак билан танишмоқчиман.
Манзилим тахририятда.
Малика

БАСИРА тайёрлади. Тел: 133-04-50

Газетамиз саҳифаларидаги мазкур рамз билан белгиланган мақолалар Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди гранти доирасида тайёрланди.

(Боши ўтган соқларда) ЎСМА
Қошинг асли қародир, Ўсма қўягининг ёлгон.
Рост бўлса-чи? Қоп-қора қуюқ қошларни туташтириб турувчи хиёлгина энган ўсманнинг ярашганига нима етсин?
Момом айтарди: "Отаникида, қиз бола пайтларим кечкурун узиб қўйган ўсмани эрта туриб эзардим. Уни қошимга муздайгина қилиб қўйиб, ҳовли супурардим. Ховлини у бошдан супуриб бориб, яна бу бошигача супуриб қайтардим. Ўсма турган жойга етгач, уни қошимга яна бир югуртирардим-да, яна шу тарзда ҳовли супуришни давом эттирардим. Ишимни тутатгач, юзимни, ўсамни ювардим, узун сочларимни тартибга келтирардим. Тоза либосларимни қиярдим. Супамизга тоза кўрпачалар солиб, дастурхон ёзардим. Отам эса эрталаб мол-холга қарарди. Онам эрта тонгдан сизир соғиб, куви пишиб, сариқ ёғ ажратиб олиш ора-

сиздан. Мен ўсма ҳақида биттагина мисол келтираман:
Абдулхамид Чўлпоннинг "Кеча ва кундуз" романини ўқисангиз, унинг биринчи бетида ўсма ҳақида жуда чиройли гапи бор. Мана ўкин: "Бултур экилиб, кўп қошларни қорайтирган ўсма илдиизидан яна бош кўтариб чикди... Мулойим қўлларда ивиб, сувга айлангандан кейин гўзал кўзларининг супасида ёнбошлашни мунча яхши кўрар экан, бу қўкат!"... Илтмос, Чўлпон қаламидан тўкилган унга бир неча бор кўз югуртирган сатрларини ихлос билан, ҳавас билан ўқинг.
Ун олти яшар неварам - Ҳилола ҳар шанба, ақшанба куни бизниқига келади. Унинг сочлари жудам бўлимли. Ҳилоланинг сочларини асрагим, яна ўстиргим, парварिश қилгим келаверади. У келгандан дарров ҳовлида барқ уриб ўсиб ётган ўсмадан бир коса ўсма шарбати тайёрлайман, унинг бо-

ГУЛЛАРДАН РУҲИЙ КУВВАТ ОЛИНГ!

лигида мен эзган ўсмани қўйишга ҳам улгурарди. Онам дастурхон бошига қаймоқ кўтариб келганида унинг топ-тоза, сулув, ўсмали юзини кўрганимда қувнони кетардим. Отам, онам, укаларим, ҳаммамиз нонушта қилаётиб, онамнинг қачон ўсмасини ювиб, қачон тоза, ярашикли либосларини кийиб улгурганига хайрон қолардим". "Онангни отангга бепардоз кўрсатма", дегани шу бўлса керак-да.
Ийлар югуриб ўтиб, мен ҳам кексайиб қолдим. Лекин ҳозир ҳам онамнинг ёшлиги, қошу қўзларидеги ўсманиёт жил-васи шундоққина кўзим ўнгиди. Шунинг учун бўлса керак, ҳар йили эрта баҳорда бошқа гуллар қатори ўсма билан хино экиш асосий машғулотим. Келинларим, қизларим, невараларим кунт қилиб ўсма қўйишадими, йўқми, барибир экавераман. Студент, бўз йигит невараларим ерни тайёрлаб беришса бўлди, уёғи осон.
Қадрили газетхонлар, ўсмага меҳрининг беҳадлигини ёзиш мендан, бу зебобахш ва шифобахш ўсимлик ҳақида илгари улуг шоир ва ёзувчилар таърифлаган шох сатрларни топиб ўқий

шини шарбат билан обдон ҳўллаб, бир соатча оқ чит рўмол билан бойлаб кўяман, шундай усул билан соч илди-ларини ўсма сувига қондираман. Сўнг райхон шарбати аралашган сув билан қайта-қайта чайқатаман. Неварам уйларига жўнаётганда орқасига сигмай кетаётган, пастрга қараб тўлқинланиб, солланиб бораётган сочларига сўк билан қарайман. Сўнг, Оллоҳдан ёлвориб сўрайман: "Ўзи бир қиз, сочи бир қиз неварамга - данагимнинг мағзига шаршарадий соч берибсан, энди бекаму кўст бахтдан, излаганда ҳеч қаердан топилмайдиган, ҳеч қаерда сотилмайдиган улуг неъмат - соғлиқ-саломатликдан ҳам аяма".

ХУЛОСА
Борлиқнинг, табиатнинг ўзи мўъжиза макони. Қоп-қора ерга уруғ эксанг, меҳр бериб парварिश қилсанг, у чиройли ва мазали меваларни, турфа рангли ажойиб хидли гулларни қўшқўллаб сенга етиштириб бераверади. Меҳр. Жоним - Меҳр!
Сен дунёни ўзининг гул қафтларингда, гултахларингда, гулбахтларингда, гулаҳларингда, гулқатларингда, гулнинг муаттар ифорларидеги абадул-абад тинч, осойишта ва омон сақлаб юр. Чунки, менинг ҳам, кўрраи оламдаги барча оналарнинг ҳам гулдай болалари бор. Улар бахтли, тахтли, баркамол бўлиб улғайишлари керак. Меҳр, сен инсонни Ҳаққа элтувчи, Оллоҳнинг шариф назарига сазовор этувчи буюк неъматсан.
"Оила ва жамият" газетасини ўқувчи дилдошларим! Мен еру қўкка ишонмаганим - неварамни, яъни беғуноҳ келажакни чап қўлимда ушлаб, уни чап кўксимга, юрагимга авайлаб босиб, ўнг қўлим билан гуллар, гиёҳлар, ўсмаю - хинолар ҳақида эллаганимча қозога қораладим. Неварам ухлаган-ухлаганда эса уларни оққа кўчирдим. Шу тарзда ёзиш менга қувват берди. Қозога тўққанларимнинг нуқсонларини кечириб, хатоларини тўғрилаб, камини тўлдириб ўқирсиз, деб умид қиламан. Чунки сиз менинг ўн йиллик ўсмам, қий йиллик хиноларимсиз...
Сайёра БЕКМИРЗАЕВА

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлёмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида chop этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.00
E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
Бош муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46
Оила, табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41
Web-site: oilavajamiyat.uz
Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси
ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 532. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 13316
Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ
Расом — Н. ХОЛМУРОДОВ
Навбатчи — Б. САЙДАЛИЕВА
Мусахҳих — С. САЙДАЛИМОВ
1 2 3 4 5